

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefundate nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
returnează.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalk, Rudolf Moss, A. Oppelitz
Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
Dawsoner, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckart Bernau; în
București: Agenția Haas, Bucu-
reștii de Reumanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 8 or. și
80 or. timbru pentru o publi-
cație. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagină a 3-a o
serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(Număr de Duminică 2)

„Gazeta” iese în săptămânii di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din arară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Fâșgul Inului Nr. 80: stagi
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 10 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 8.—Anul LX.

Brașov, Duminică 12 (24) Ianuarie

1897.

Ochire asupra stărei dinăuntru.

Va fi, credem, lucru cu cale, să aruncăm acum, la începutul anului 1897, o scurtă ochire asupra stărei lucrurilor înăuntru.

Cum stăm și ce putem aștepta noi, Românii, dela mersul lucrurilor înăuntru monarhiei noastre?

De ne vom trage socotela, ce am avut și ce am pierdut în cei treizeci de ani din urmă, de când s'a inaugurat dualismul și cu el noua stăpânire a Ungurilor, și ce suntem în pericol încă a mai pierde, atunci vom ajunge la un rezultat destul de trist și îngrijitor pentru soarta și viitorul poporului nostru.

Din drepturile, de cari ne bucuram atunci ca națiune română, n'a mai rămas nimic neatins și ne-căleat în picioare. Ba și îndrituirile cele sărăcăcioase, ce le-a fost prevedut pentru noi ca „naționalitate” vestita lege de „egală îndreptățire” dela 1868, au fost cu totul zădărnice prin politica dușmană existenței noastre a maghiarismului turbat.

De aceea puțin ne-am putut bucura și de câștigul, ce l'am dobândit prin munca noastră pe terenul culturai naționale.

În cești treizeci de ani ni-am ridicat cu jertfe grele, fără de nici un ajutor, ba chiar în mijlocul unor prigoniri și huidurii neîncetate din partea contrarilor noștri, aproape la două mii de școle populare, dărând când era să ne bucurăm și noi de rodul muncii noastre, etă că ne-am ales cu grija, ce ne chinuesce și și nopțe, de-a învăța în ele pe copiii noștri mai întâiu de toate unguresce, căci ni-se pune cuțitul la gât; ne-am ales cu frica, că adî-mâne ne vor sugruma și aceste școle, prefăcându-le în școle de stat unguresci.

În viața bisericească am avut cam aceleași experiențe. S'a făcut mult pentru cler, s'au clădit multe biserici, dăr din toate părțile se ridică nori grei, cari amenință desvoltarea pacinică a bisericii noastre naționale. O lovitură mare i-s'a dat

prin legile bisericesci-politice al căror scop ascuns este de-a tăia rădăcinile, ce leagă preoțimea noastră de popor. Er planul de congruă și de salarisare din partea statului tinde a face clerul nostru aternător și materialicesce de stăpânire, căci e vorba, ca toate să vină numai prin guvern și dela guvern, cum s'a întemplat și cu împărțirea milei împărătesci.

Rămâne câștigul și progresul, ce-l vom fi făcut în ale economiei. Aici fiă-care își poate face socotola mai lesne, cum a stat și cum stă. În genere putem dice, că spiritul economic între noi a progresat. Avem și conducem astăzi un număr însemnat de bănci, cari ni-au adus și ne aduc mult bine și multă ușurință în viața economică, scăpându-ne în mare parte de cămătări. Ba acum cu bucuria vedem, că omenii noștri au început a-și îndrepta privirile și asupra comerțului, care până și în comunele cele mai românesce se află tot numai în mâni străine.

Cu toate acestea, în total puțin am înaintat și pe terenul economic, ba putem dice, că mult am dat îndărapt din ce puteam să înaintăm în urma politicii machiavelice, ce-o urmăresc contrarii noștri față cu noi, vrând — cum dîse fericitul Cogălniceanu — să ne sărăcăscă mai întâiu, ca apoi cu atât mai ușor să ne potă constrînge să ingenunchiam înaintea lor și să ne lăpădam limba și legea pentru câte-o cōje de ros.

Nu i-ați vădut, cum se portă față de fondurile noastre, ce ni-le-am agonisit cu multe jertfe de sânge între foștii noștri grănițeri din Ardeal și Bănăț. Nu vedeți, cum toate măsurile, ce le ia stăpânirea în privința economică, tind a favorisa numai pe Sécuii și Ungurii lor, er nimic nu se face și nu se întreprinde de cătră stat pentru îmbunătățirea stărei economice a poporului în ținuturile locuite de Români?

Am puté să înșirăm aici nenumărate casuri, dăr trecem mai departe și punem întrebarea, care pe

toți îi face să se gândească: la ce ne putem aștepta în viitor?

Ne putem aștepta la tot ce poate fi mai rău pentru înaintarea noastră, așa cum o dorim noi, din partea contrarilor noștri, și la tot ce poate fi mai bun, mai de lipsă și mai mântuitor pentru noi și națiunea română dela puterile, zelul și energia noastră proprie.

Ce avem și de ce ne putem bucura adî, numai sirguinței, stăruinței și jertfelor noastre avem să mulțămim. Și așa va fi și în viitor.

Nu mai de una avem lipsă: de minte, ca să scim, cum trebuie să ne apărăm și să luptăm mai cu efect și mai cu spor, căci puțin sunt mijlocele noastre și mare este puterea, de care se pot folosi adî contrarii spre răul nostru.

Ce e mai rău însă, nici cei-ce ne asupresc, nu lucră numai de capul lor. Și ei stau sub alte influințe mai puternice, care-i mână pe nisce cărări pe cari ei înșiși nu sciu, unde vor eși.

Aceste influințe străine se folosesc de pildă de slăbiciunile și patimile naționale ale Maghiarilor, ca să-i facă mai înduplecați pentru planurile lor.

Așa îi lasă să se facă mendrele cu bietele naționalității, și tot ce li-se cere este, să voteze creditele de lipsă pentru înarmare și pentru așa dîsa susținere a Monarhiei la înălțimea de mare putere, precum și pentru împlinirea angajamentelor luate față cu aliații, cum se dice, cu scop, ca „să apere pacea în lume”.

Acestea să le împlinescă cei-ce astăzi sunt la putere la noi, er de celelalte, de suferințele naționalităților și în deosebii de plângerile noastre puțin le pasă puternicilor aliați, numai să n'ajungă lucrurile prea departe, ca să se turbure cum-va pacea din lăuntru și prin acésta să se slăbescă puterea aliaților.

Așteptarea acésta, ca să fiă pace și liniște, le vine chiar la socotela ocărmuitorilor noștri, căci la ori-ce prilegiu neplăcut lor scot gendarmii

și puterea armată cu baionetele, sub cuvânt, că au de apărat nu numai interesul statului ungar, ci și pacea lumii.

Așa putem dice, că pe lângă prigonirile naționale, dările cele mari și alte multe necazuri, ne mai apasă și mersul politicii din afară.

Însă tocmai fiind-că împrejurările interne aternă așa de mult dela ce se întemplă în lumea mare, se poate foarte ușor, ca să ne pomenim într'o bună diminiță cu o schimbare mare și radicală.

Și cine scie, decă acésta schimbare va fi pe placul adversarilor noștri?

Versare de sânge la Anina.

Merourea trecută s'a întemplat o mare nenorocire cu bietii ocnari dela minele dela Anina. Fiind-că direcțiunea minelor, care sunt date în exploatare unei societăți a căilor ferate austro-ungare, a hotărit să aplice pentru muncitorii un nou regulament de pensii, mult mai greu și mai apăsător pentru ei ca cel de mai înainte, bietii ocnari, — oari cu săptămâni înainte protestară în continuu când la direcțiunea minelor, când la ministrul de comerț, fără ca însă glasul lor să fi aflat măcar cât de puțin ascultare undeva — hotărîră în cele din urmă să se pună în grevă, adică să nu mai lucreze. Astfel Mercuri diminiță, când era să începă lucrul, ei nu mai intrară în mine, ci se dușeră cu mulțimea la casele direcțiunei, protestând și cerând, să nu li-se mai îngreuneze soarta, căci destul de grea și amară le este. Lucrul a ajuns la certă, er direcțiunea minelor nici una, nici două, a telegrafat după gendarmii, cari au și sosit în număr mare. La vederea lor, ocnarii, cari erau în număr de peste două mii, s'au iritat și mai mult, începând să strige și să amenințe. Gendarmii în urmă au descărcat pușcile. Au tras douăzeci și patru de împușcături asupra mulțimei, culcând la pământ 11 morți și 9 greu răniți. Așa au scut mai marii să „împace” pe nenorociții ocnari. Se înțelege, acésta procedere a revoltat grozav nu numai pe ocnarii dela Anina, ci și pe colegii lor vecini dela Oravița și Reșița. Direcțiua, temându-și pielea, a cerut ca scot o companie de honveți dela Oravița și un bat. de ostași de lină dela Biserica-albă, cari au și venit. Astfel ocnarii petrec adî între baionete și nu mai pot dice nici oare. Mai mulți dintre ei au fost încă prinși și arestați.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

O vizită la ministru.

Din traği-comediile vieței, de Stan Pășitul.

(Urmare.)

II.

M'am sculat tărbațit. Nu sciu, grija, în care intrasem, séu alergăturile în drepta și în stânga, mă făcuseră să am o nopțe foarte neli-niștită.

Mă îmbrăcai, luai dejunul, dăr nu puteam să-mi viu în fire în nici un chip. Pare-că simțiam un piron în frunte, capu-mi ardea, ochii mă dureau, privirile-mi rătăceau în toate părțile, iară să se potă aședa pe vre-un lucru.

Fracul, nenorocitul de frac, era de vină la toate acestea!... Cine naiba va fi fost și acela, care a scornit o haină așa de supărăciasă?...

De bună sémă n'a avut de lucru și de aceea și-a tăiat arpile dela redingotă, lăsând numai partea din-

dăr, ca astfel să introducă o modă nouă și să-mi facă mie necaz și supărare.

Dăr toate aceste reflexiuni erau de prisos. Ori cum ar fi acésta haină, bună séu rea, practică séu nepractică, supărăciasă séu nesupărăciasă, trebuia s'o am, decă nu voiam să lipsesc dela vizită și astfel să-mi perd totă omenia înaintea mai marelui meu.

Nu-mi rămase decî, decăt să iau din nou tărpașita și să colind pentru a doua oră ulițele pentru afurisita de haină.

Mă îndreptai din nou spre prăvălia croitorului meu, căci sciam, că deși e Duminică, tot ține deschis un cés-doué înainte de prânz; — adică, între noi fiă dîs, închide ușile de cătră stradă, ca să nu vie în conflict cu autoritățile, dăr deschide pe cea de cătră curte, ca să potă primi pe câte-un mușteriu cunoscut, cum eram de pildă eu.

Cum mă vedu, Forfecescu începé să-și frece mâinile cu mulțămire,

credând, că poté-i voiu fi mai adus vre-o „rată” din socotela mea, care se urcase la o sumă destul de însemnată; dăr îndată-ce auđi scopul venirei mele, făcu un gest tocmai contrar, anume plecă capul la o parte și întindend améndoué mâinile cu palmile spre în afară, imi dîse cu părere de rău:

„Pecat, că n'ai venit cu câte-va minute mai curând. Am avut cu totul în prăvălie patru fracuri disponibile. Trei le-am împrumutat aseră la trei domni, cari voiesc, ca și d-ta, să ia parte la primirea Escelenței Sale, d-lui Ministru, er al patruleal'am dat numai cu câte-va clipite mai înainte”.

— „Și nu mi-ai puté procura din altă parte un frac? Fiă cât de vechiu, numai să mi-se potrivească”.

„Este cu neputință adî, căci aproape întreg orașul vrea să ia parte la primirea Escelenței Sale. Dăr încercă la d-l Vlad, prietinel d-tale”.

„Am încercat, dăr și el me

„Atunci trimite la d-l avocat Pricinescu, cu care de asemenea mi se pare, că ați fost colegii la studiu, căci numai săptămânile trecute și-a făcut un frac la mine”.

— „Aș!... Ala e înalt și subțire ca o palită, și afară de aceea nu mi-ași face bucurosi de lucru cu advocații”.

„De, imi pare rău, că nu vă pot ajuta, dăr cum am dîs, de veniați cu trei-patru minute mai înainte!...”.

Și repetând din nou gestul des-cris mai sus, Forfecescu imi dete a înțelege, că audiența la dînsul era terminată.

Va să dice, o isprăvisem și cu croitorul meu, în care 'mi puseseam totă nădejdea.

Auđi tu colo!... O întârziere de câte-va minute să aibă urmări așa de însemnate! — Așa-dēră vorba Englezului: „Timpul e bani”, se poté traduce câte-odată și cu: „Timpul e frac”... La asta nu mă mai gândisem nici odată.

Beuturile spirtuoase și mișcarea populației.

Din cele publicate în „Gazeta Transilvaniei” cu privire la „Mișcarea populației române din Brașov”, vedem, că în parohia bisericii S.-lui Nicolae s'au născut 113 suflete, și au răposat*) 112 în anul 1896.

Dacă am auzit eu bine cele ce le publică părintele Voina de preamvonul acestei biserici, numărul sufletelor, ce se țin de biserica aceasta, e de 3600; prin urmare bate la ochi numărul cel mic al născuților, și ne chiar supără și îngrijese vedând, că 3600 de suflete în 365 de zile s'au sporit numai cu un suflet și, nevoind, trebuie să ne punem întrebarea: Care ar putea fi cauzele acestor triste adevăruri statistice?

Compatrioții noștri sași susțin, că ei sunt cei mai vechi locuitori ai fundului regesc și că în timpul, când au venit s'au adus aici regi ungari, aceste locuri erau fără locuitori, și că noi numai după-ace au fundat ei sate, orașe și cetăți am venit de preste Dunăre și ne-am lipit de satele și orașele lor.

Ca să fi venit noi în masse mari cel puțin cum au fost cele ce le adusesse martirul Roth la 1846—7, nu o pot demonstra; și apoi dacă noi ne-am fi sporit tot așa, cum s'au sporit anul trecut cele 3600 suflete din suburbiul Scheiu al Brașovului, crescând în tot anul, numai cu un suflet apoi eu unul nu pot pricepe chiar de loc ceea ce spun ei. Dér nici nu voiu a-o discuta astă-dată. Totul ce mă supăra e: puțina productivitate și marea mortalitate și ceea ce nu numai mă supără, dér mă chiar dore, e faptul, că cei ce sunt chiamați după știință și calificățiunea lor a studia, examina, discuta și face lumină în privința aceasta, sunt ocupați mai mult și mai cu de-adinsul de clientela lor productivă, decât de discutarea secă în foile publice a unor asemenea triste aparițiuni.

Data fiind însă necesitatea unei astfel de discuțiuni, cerând scuse tuturor, mă voiu încerca eu, fără știința necesară, condus numai de zel sacru de-a face și întreprinde toate pentru sporirea, înmulțirea, creșterea, cultura și bună-starea Românilor, a afla și descoperi cauzele acestor rele.

*) Unii au început a scrie *deces* și *decedat*; nu am nimica în contra neologismilor, și mă bucur de ori-ce progres, cred însă, că a scrie „deces” și „decedat” în loc de răposat s'au repausat, nu e progres. — *Aut.*

Să credem, orî dicem, că Români nu mai au putere productivă, și că ar fi storși și enervați, nu putem, fiind-că avem exemple vii, cari dau cu totă pozitivitatea de minciună, o astfel de presupunere. Mă voiu provoca dintre bătrâni la Bucur Pop, Ioan Popovici, Stan Blebea la cei trei luciferi ai culturii noastre: Barițiu, Andrei și Iacob Mureșianu; érá dintre cei mai tineri și în viață la protopopul Petric, Voina, Stetea, Stănescii, Mocanu etc. cari toți au avut câte 5, 6, 10, 12 și chiar 16 copii. Și mă voiu întreba: apoi bine, dacă toți aceștia resuflând același aer, mâncând aceleași bucate, bând aceeași apă, muncind toți pe întrecute, care de care mai mult, decât dic, toți aceștia au avut fiă-care câte-o casă de copii, cum vine, că în 1896, 3600 suflete au produs numai 113 și aceștia afară de unul singur au și răpusat? Răboiu, fómete, coleră, ciumă, difteridă ori alte bóle, care să fi secerat ómenii, cum seceră fetița cea mândră spicele grânelor nu au dominat; și totuși ó așa de mare mortalitate!

Póte să greșesc póte să nu ni merese, dér am deplina convicțiune, că réul neproductivitatea și pre-marea mortalitate, au provenit și sunt urmările beuturii de vinars (turcesce rachiu).

Celor ce vor dice: Bine, dér și cei, pe cari i-ai înșirat mai sus, au beut și beau vinars, — le răspund: da, au beut, însă nu spirt, nu alcool fabricat cu multe, póte și neier-tate ingrediente. Au beut și beau, însă nu ca să-și stémpere și omóre fómee, cum o fac, nu voiu să dic séracii, voiu dice însă nepricepuții, neculții. Ceia au beut și vor mai bea, ca să capete poftă de mâncare; voi însă beți ca să vă astémperați fómee; séu că beți osteniți, munciti aproape sleiți de putere, pentru ca să vă amortéscă, să vă stingă și mai tare acele puteri micșorate prin muncă, alergare și ostenelă!?

Alta e când bea cine-va un pahar-doué de vin bun, séu chiar de vinars cât de otrăvitor, dér pe inima, pe stomacul plin, și alta, când îl tórnă și inghite muscălesce în stomacul gol golúț, de se bat păreții lui ca valurile apelor curgătoare cu admisarii, ce-i forméză în cursul repede al lor.

La- cei sătui, beutura numai încăldește stomacul și-i ajută să fiérbă și consume bucatele, ce au băgat în ei, la cei flámênți, obosiți, sleiți le arde păreții și puterea de a consuma a stomacului, slăbindu-l și fă-

cându-l neapt de a-și îndeplini chiámarea și datoria sa. Urmarea e, că cei ce beau mult, mai cu sémă liurcă, dela un timp înainte mánăncă fórté puțin, séu nu mai pot mânca decât bucate acre, pipérate etc. etc.

Unde și de unde, cum, în ce mod să mai aștepti, ca acești nevinovați, pe cari póte nici dascálii, nici preoții, nici doctorii nu-i luminezá, — cum să mai poți aștepta, ca acești nenorociți, cari nu mai pot nici mânca, să fiá productivi? Cum să nu pricepi, că și productul lor, întocmai ca séménța ce a picat pe piétră încoltesce, dér nu maturéză, nu ajunge a se cóce nici-odată.

Écă, fraților, cauza productivității, și cauzele prea marei mortalității! Și aceste rele nu se găsesc numai la credincioșii dela biserica S.-lui Nicolae din Brașov, ci în toate părțile, până și prin adâncul pământului, unde s'a incubat și se practică în măsură mare beuturile alcoolice.

Brașov, 21 Ianuarie n. 1897.

I. A. Severu.

SCRIRILE DILEI.

— 11 (23) Ianuarie.

Botezul Domnului în Sibiu. Cetim în „Tel. Rom.”: În ziua botezului a săvârșit sfânta liturgie și sfințirea apei în biserica din Sibiu-cetate parohul ordinar al Sibiuului, asistat pe protopresbiterul Nicolae Cristea și diaconul Ioan Popovici. Cântările le-a executat cu măiestrie precisiune și mișcătoare evlavie corul seminarial sub conducerea profesorului Georgiu Dima. Imnosul s'ărbătoririi l-a cântat corul mixt al „Reuniunii de cântări” din loc. În biserica din Sibiu Suburbii Iosefin a servit capelanul ees. și reg. preotul Ioan Broju, asistat de preoții Petru Simțion și Gavriil Hango. După sânta liturgie a eșit întreg publicul în procesiune la riuțelul din strada Schewis, unde la răspântia drumurilor în mijlocul unui cerc de brați era așezată masa pentru sântirea apei, încunjurată de numeroși ofițeri și de întregă miliția ortodoxă dela garnizóna din Sibiu, împreună cu musica regimentului 31. În decursul ceremoniei bisericești a dat o jumătate de batalion de soldați pedestrii 3 salve, după care musica întónă imnul dinastiei. Terminată sântirea apei, părintele I. Broju a stropit cu apă întregă miliția, între sunetele tropariului „In Iordan botezându-Te Tu Dómne”, cântat în mod evlavios și triumfal de capela militară, carea la sfârșit s'a poslat în fruntea ostașilor români conducându-i cu melodii române în casarma centrală.

Scrisórea unui Român din America. Locuitorul român Iosif *Hordobeș* din comuna Ilmbav, în comitatul Sibiuului, a emigrat în anul 1892 la America. El este om de 49 de ani, n'a învățat în școlă și a emigrat la America din cauza s'ărăciei. Intr'o scrisóre datată din Niles Ohio (America de nord) 27 Dec. 1896 și adresată diarului „Unirea” din Blășiu, el spune între altele următoarele lucruri: „Mulți Sași sunt aici și Români în Lumea Nouă, dér trăim la olaltă, fiind-că ne cunóscem limba. Români suntem mai puțin aicea. Sunt ómenii din totă lumea, lucrăm la olaltă cu ei. Când nu-i vorbă să ne înțelegem, ne apucăm a vorbi în limba englesă. Mulți ómenii aici sunt norociți, dér mai mulți nenorociți. Sunt ómenii, cari n'au lucrat, de a trecut un an, și tot n'au lucru. Unii de abia au câștigat pentru a-și ține viața; alții sunt datorii, de nu se mai pot plăti. Aici e lumea cultă. Femeia aici este dómna, nu lucră făr' numai economia casei și creșterea copiilor, pe când bărbatul lucră ca un animal. Femeia americană cu o mână își ține pruncul, cu cealaltă mână ține diarele cetind într'însele. Lumea acesta nouă este bogată, dér și s'ărăcie este în abundență, dér are altă formă. Omul, când va veni în America, sășși lase mișelia în țara lui, că aici nu o póte întrebuița. America e țera pocăinței; la cas de a cădă sub legile de aici, în 24 óre ești judecat; n'ai ce căuta la advocat; atestat de paupertate nu se cere; la cas de n'ai de unde plăti, te pune la muncă grea, până ce vei plăti. Anul acesta a fost în abundență, tóte de ajuns; economul neavând cu ce plăti la lucrător i-a rămas păpușoiul neadunat de pe economia lui”....

Serbarea Bobotezei în Bucuresci. Sf. Botez s'a serbat și de réndul acesta în capitala română cu obiceiuita pompă. După slujba ținută în Biserica Zlătari, în prezența înaltului cler și a preoților tuturor bisericilor din Capitală. Mitropolitul Primat s'a dus urmat de aceștia în pavilionul de pe cheiul Dimboviței, construit într'adins de câțiva ani deja, pentru această ceremonie. Aci toți miniștrii, înaltul cler, primarul Capitalei, și ofițerii tuturor regimentelor din garnizónă așteptau sosirea Suveranului și principelui moștenitor. La óra 11 M. S. Regele și A. S. R. Principele Ferdinand au părăsit Palatul Regal. În capul cortegiului mergeau doi gendarmi călări urmați de trăsura prefectului poliției și apoi între două escadrone de gendarmi călări era trăsura de gală a curții, înhamată a la Daumont. Pe tot drumul Regele și Principele Ferdinand au fost salutați de mulțimea care staționa pe trotuare. Cortegiul ajunse la pavilionul de pe cheiul Dimboviței, unde d. P. S. Aurelian, președintele consiliului și Mitropolitul Gheorghian, întimpinară pe Suveran și pe Principele Moștenitor. Înaltul Prelat oficiă apoi un serviciu religios, în urma căruia dra-

Eram prin urmare tot acolo, de unde începusem. Giaba eram provédut cu tóte celelalte, decât-mi lipsia lucrul de căpetenie, fracul, afurisitul de frac, fără de care nu mă puteam duce la vizită în nici un chip, decât nu voiam să arăt între colegii mei, ca o rață între găini.

Cetisem, nu sciu unde, că un rege frances ar fi exclamat într'o luptă percută, când viața îi era în mare pericol, cuvintele: „Un regat pentru un cal!” Eu aș fi fost gata a da o împărăție pentru un frac, decât aș fi avut'o, se înțelege), nu-mai să scap de grozava încurcătură, în care mă adusesse lipsa acestei haine blăstămate.

Dér timpul trecea și eu colindam ulițele, fără să pot face nici o ispravă. Irităția mea creștea din minut în minut. — „Un frac, dați-mi un frac, pentru D-șeu, că mă prăpădesc!” imi venia să strig în mijlocul tégului, și decât n'am făcut'o, cauza a fost, că-mi era rușine de mulțimea de ómenii, ce se întorceau

dela biserică și între cari erau și multe femei și copii.

Și cum rétăciam de colo până colo fără nici un plan, o mulțime de idei posomorite începură să băjbăie prin creierii mei iritați... Cum?... După două-deci și cincî de ani de muncă să nu fi tu în stare să-ți faci o sdranță de haină, cu care să te poți sluji la vreme de lipsă, și să fi silit a colinda ulițele, ca s'o ceri împrumut dela unul și dela altul!... Va să dică, asta este răsplata ostenelelor și a onestității tale!... Unde sunteți voi, iluziuni ale tinereței, visuri de aur, care-mi arătați un viitor strălucit, plin de tóte mulțămiriile lumii acesteia?... Așa-déră aici te aduce calea mult lăudată a virtuții!

Și fel de fel de remuscări începură să rupă din inima mea, întocmai cum cei doi bălauri din grupa „Laokoon” mușcă din trupul nefe-ricitului preot troian și din fragedele sale vlăstare. Pare-că o vede-m pe biata mamă, cum imi dicea, pe când eram încă băiat: „Fii, ai

egoist; nu împărți tuturor pânea din mână, căci frică'mi e, că în cele din urmă vei rămâne flámênd!” Și pe mătușa Axinia, grăindu-mi ceva mai târziu, când era vorba să mă însor și să iau de nevastă pe Săftica: „Bagă de sémă, ce faci! Doué calicii la un loc nu fac alt-ceva, decât o calicie și-mai mare, și decât să dic: Vai de noi!, mai bine: Vai de mine!”

Din acest vârtej periculos, care era aproape să înec și puțina vlagă morală, ce 'mi mai rămăsese, mă scóse o aducere aminte, ce răsări dintr'odată luminóasă înaintea ochilor mei. Anume, cutreerând ulițele, dintr'odată mă trezesc înaintea unei prăvălii, în care odinórá petreceam adese-ori césuri întregi. Era lipscănia: „La ancora de aur”, al cărei proprietar, Nenea Tănase Omenie, imi era bun prietin și la care mă duceam de multe-ori împreună cu alți doi-trei cunoscuți, ca să-i ținem de urit, în lipsă de mușterii. Și adevăr, cu tóte-că Nenea Tănase în adevér

era om de omenie (ceea-ce, după-cum dic unii, nu prea e lucru obiceiuit între lipscani), totuși nu prea făcea ispravă cu negoțul. Nu se scia gudură, nu scia face complimente înainte cocónelor, cu un cuvânt nu avea acel „Vino 'ncóce”, atât de necesar unui lipscan. — „Marfa mea e bună și cotul meu e drept”, dicea densusul adese-ori; „cine vrea să cumpere dela mine, pótescă; cine nu, vadă-și de drum. De mâneacă nu trag pe nimenea în prăvălie”. — Dér cu tóte marfa cea bună și cu tot cotul drept, Nenea Tănase nu putea face nici o ispravă. Negoțul îi mergea tot mai réu și mai réu, prăvălia era tot-déuna golă, încât în cele din urmă îi eșise și cântec:

„La Tanase 'n prăvălie
„Jócă șórecii 'n calcăie!”
In sfârșit bietul om n'avu încă-trău, ci trebuí să se desacă de prăvălie, rămânând aproape letter — „sărac și curat”, după cum dicea densusul, — și acum trăia retras într'o cociobă dela marginea orașului.

pelele își luară locul în fruntea trupelor respective, ér muzicele militare întonară rugăciunea. Trupele erau cu capul descoperit. Mitropolitul Primat înainteză apoi spre cheu și aruncă în Dimbovița o mică cruce de lemn. Vr'o patru indiviđi, îmbrăcați, se aruncă în apă pentru a aduce conform obiceiului, crucea cu care se sfințise apa. Unul dintr'înșii, mai ager, o prinse imediat și o aduse la mal unde fu pusă pe o tavă de argint cu nuc și portocale, simbol al belșugului. Primarul a luat apoi tava și a prezentat-o Soveranului. Trupele se pun apoi în marș și defilează pe dinaintea pavilionului în care se aflau Regele, Principele Moștenitor, Mitropolitul Țării și înalții demnitari ai Statului. Mitropolitul Primat, în timpul defilării, stropea cu aghiasmă pe ostași. După defilare, Majestatea Sa și alteța Sa Regală au reintrat la Palatul regal, cu aceiași escortă ca la venire.

Două-deci de ani în haine bărbătești.

Țilele trecute au fost deșinț într'un restaurant din Viena un muncitor fără mustețe și barbă și l-au petrecut la poliție. Acolo și-a arătat cartea de lucru, după care se chema Iosif Kneidinger, de origine din Viena, născut la 1858. În urma semnelor, mai ales de pe obraz, cari nu-i dedeau de loc înfațiere bărbătească l-au examinat, și s'a constatat, că e femeie. De două-deci de ani a figurat ca bărbat, spre a-și căuta mai ușor pâinea de toate Țilele. S'a tolosit spre scopul acesta de cartea de botez a fratelui său mort, cu numele Iosif. Numele ei e Maria. Judecătoria cercuală a luat-o la interogator.

Concertul Schubert. Societatea filarmonică arangează — cum am anunțat deja — în Brașov în 30 Ianuarie st. n. un concert spre sărbătorirea conțenarului marelui componist Schubert. Acesta este un concert extraordinar, der societatea asigură membrilor ei fondatori și sprijinitori dreptul de a-și lua bilete numai ei Lună și Marț dela librăria Hiemesch. Celorlalți, cari nu sunt membri li-se vënd bilete numai de Mercuri încolo.

Probă mare a Societății filarmonice se va ține Duminică în 24 Ian. st. n. la 10¹/₂ ore a. m. în villa Kertsch.

Un candidat de avocat pôte afla imediat ocupațiune în cancelaria d-lui avocat *Dr. Aurel Muntean* în Orăștie (Szászváros) pe lângă condițiuni favorabile. Oferțele se se trimiță la adresa numitului dn. avocat.

Pesce sărat. Unul dintre cei dintâi comercianți en gros de pesce sărat, bun și cu prețuri moderate, este în orașul nostru d-l *Ioan N. Bidu*. Asupra acestei firme cu reputațiune probată atragem atențiunea celor ce vor a-și procura în cantități mai mari un bun pesce sărat, avis mai ales a

comercianților din Ardeal, Bănat și Țera unghurească, cari se ocupă cu acest artioul de consumă.

Sărbătorea botezului și a S-tului Ioan la Arad.

Arad, 8 (20) Ianuarie 1897.

În Țilele negre, în cari suntem siliți a trăi noi Românii, acum la sfirșitul veacului al XIX-lea, ne găsim mângăiere tocmai ca și bătrânii, numai în legea noastră strămoșească.

La sărbătorei ni-se înfațiseză în iconă viuă actele cele mai însemnate în cari a revărsat Dumnezeu darul și iubirea sa față de omenț, ca să învățăm și noi a trăi un traiu creștinesc, și prin creștinătatea noastră să silim și pe alții să ne respecteze și să ne dea ceea ce e al nostru, atât în ceea-ce privește biserica, cât și desvoltarea noastră națională.

Acăsta este în adevăratul înțeles chiămarea religiei creștine, ca să se impună pe toate terețele vieții, și principiile evangheliei Domnului să se pună în aplicare în întregă organizațiunea socială.

O societate e numai atunci bine organizată și pe base de drept, decât se dă fiă-cărui factor ceea-ce este al lui, atunci neînțelegerile dintre omenți dispar și atât față de noi, cât și față de alții, putem să ajungem la o stare de mulțumire, care se ne satisfacă pe toți. Dela acăsta stare ideală așa cred eu, că putem aștepta, totul, atât ca biserica, cât și ca popor. De aceea devisa se ne fiă *mai multă religie, mai multă iubire de biserica, ca astfel să ajungem a avé ceea-ce ne lipsește astăzi: mai multă iubire între noi.*

Așa cred eu, că a fost o greșală, că foile noastre politice din viața bisericească a ambelor biserici au înregistrat aproape numai sciri, cari privesc administrațiunea bisericească, și nu au dat importanța trebuincioasă amvonului și cultului, prin cari biserica în prima linie lucră la edificarea credincioșilor. De aceea cred, că este bine a descrie în cele ce urmază sărbătorea Sftului Ioan la Arad.

Aradul și jurul este un focular însemnat prin instituttele sale de cultură românească, menite a da direcțiune în desvoltarea unui popor de 600,000 de suflete, cari aparțin la eparhia ortodoxă a Aradului.

La sărbătorea Botezului Domnului înregistrez, că serviciul divin s'a săvârșit în biserica catedrală cu totă solemnitatea, oficiând sfânta Liturgiă și sfințirea apei Prea Sântia Sa părintele Episcop *Ioan Meșianu*, însoțit de întreaga preoțime din loc. Serviciul divin a fost impunător prin modul, cum s'a executat și, din frumoșele rugăciuni rostite de Prea Sântia Sa, poporul adunat în număr mare a primit adevărată hrană spirituală. Caracteristic este apoi, că

la actual sfințirea apei participă și mulți străini de altă confesiune, cari vin de astădată la biserica ca să capete apă sfințită pentru trebuințele lor spirituale-morale în decursul anului.

În aceiași Ți sera la 6 ore s'a ținut în sala mare a seminarului diecesan festivitatea școlară din incidentul sărbării Țilei aniversare a Sftului Ioan Botezătorul care este patronul Seminarului.

Acăsta festivitate de mare importanță în viața școlarilor a decurs în următorul mod:

Intrunindu-se tinerimea dela institutul teologic-pedagogic, corpul profesaral și un public ales, Corul Seminarial a intonat cântarea: „Astăzi firea apelor se sfințesc”; după acăsta cântare directorul seminarial *D-l Augustin Hamsea* a ținut un discurs festiv cătră elevi. Din acest discurs amintesc aici, că vorbitorul, espunând însemnătatea sărbătorei, îndreptă atențiunea eievilor la intuirea virtuților mari, cari le vedem la S-tul Ioan Botezătorul, și anume: zelul și lucrarea neobosită, percum și abnegațiunea fără părechă întru prepararea popórelor pentru primirea Mesiei, ér după aceea modestia și umilița înaintea atotputerniciei lui Dumnezeu, în momentul în care săvârșese Botezul Domnului la riu Iordanului. După acăsta amintesc, că în istoria revelațiunii și a bisericii au strălucit și alți bărbați cu numele Ioan, și anume: Ioan Evangelistul, care pe terenul educațiunii prin iubirea sa față de Dumnezeu și față de popóre a crescut vrednic propagator și stélp al creștinismului: pe Ioan Christostom, care prin talentul și credința sa a dat direcțiune amvonului bisericeii creștine, pe Ioan Damascenul, care a adunat tradițiunile bisericești și le-a depus în frumoșele cântări rituale ale bisericeii ortodoxe.

Intuind viața și virtuțile acestor bărbați inspirați de Dumnezeu, aflăm direcțiunea și o întregă sistemă de educațiune creștinescă, și fiind preotul și învățătorul chiamați ea în acest spirit să contribuie la creșterea poporului, este natural, că sărbătorea patronului școlei noastre menită este a da eievilor în mână arma cea mai puternică pentru activitatea lor ulterioară întru creșterea neamului românesc. „În creștere — dice vorbitorul — forța creșcătorului este iubirea față de elev. Idealul iubirei în lume este iubirea mamei față de fiu săi, și cu deosebire iubirea mamei noastre a tuturor, a Prea Sfinței Născătore de Dumnezeu, care vecnic ridică rugăciuni pentru fericirea și mântuirea noastră”. După aceste cuvinte corul a intonat frumoșă cântare „O Prea Sfantă Născătore de D-șeu”, de I. Vorobchieviciu, ér după acăsta cântare reluând cuvântul vorbitorul, a făcut o scurtă privire asupra istoriei eparchiei române a Aradului cu începere dela anul 1705, decând ea datéză.

Din acăsta scurtă privire înregistrez, că lupta poporului eparchiei, până la anul 1864 a fost îndreptată cu deosebire în două direcțiuni, și anume: întru apărarea legii strămoșești și întru a contribui la redobândirea autonomiei bisericeii prin emanciparea de irarhia sărbescă, ca astfel să pótă lucra mai cu succes la desvoltarea și înaintarea sa. Lupta în ambele aceste direcțiuni s'a putut purta mai cu succes numai după ce în urma serviciilor militare prestate țerei de poporul român, Impératul și regele de atunci Francisc I la anul 1812 a dispus înființarea vechii preparandii române din Arad și după aceea la anul 1822 s'a deschis institutul teologic din Arad.

Acăsta dorință îndreptătită a poporului eparchiei a devenit fapt prin prea înalta rezoluțiune a prea gloriosului împérat și rege Francisc Iosif I din 14 (26) Decembrie 1864 în urma stăruințelor clerului și poporului român din părțile ungaro-banatiche, sub conducerea marelui Arhieru, *Andrei baron de Șaguna*.

Dela acăsta dată și cu deosebire dela reactivarea constituțiunii bisericești, eparhia noastră a făcut însemnate progrese pe terenul cultural. Dovadă faptică despr aceste progrese este și acest Seminaru zidit și organizat după cerințele timpului, la inițiativa și stăruința Prea Sântia Sale părintele Episcop *Ioan Meșianu*, cu denarul clerului și al poporului diecesan, dat bisericeii și școlei cu multă bunăvoință și iubire de progres. Acestei iubiri a clerului și poporului îi vor puté corăspunde elevii crescuți în acest institut, decât prin sirguintă își vor însuși cunoscințele trebuincioșe pentru cariera lor de preoți și învățători și mai cu semă decât vor duce d'aici în viață frica Domnului, credința neclătită în adevărurile dumnezești ale sfinței evanghelii și în sfințele aședămintele ale bisericeii noastre naționale, și prin acăsta, zel și iubire cătră chiămăre.

Terminând vorbitorul discursul său, adauge: *Credința religioasă înaltă pe om la stadiul de a reprezentă pe Dumnezeu pe pământ, iubirea îl face să pótă eșecuta acăsta misiune, ér speranța creștină îi dă omului curagiul și bărbăția de a trăi între toate împreginrările o viață adevărată creștinescă. În aceste trei virtuți creștinesce consistă puterea și valoarea școlei confesionale.*

După acest discurs corul a eșecutat cu precisiune mai multe cântări.

A doua Ți, în ziua S-lui Ioan Botezătorul, s'au prezentat la Prea Sântia Șa corporațiunile bisericești-școlare din loc, șefii autorităților militare și civile din loc, precum și mulți alți onorațiori din oraș, felicitând pe Prea Sântia Sa din incidentul aniversării Țilei onomastice.

Aradanul.

Imi adusei aminte, că Nenea Tănase în Țilele sale cele bune era căpuit cu de toate; de bună semă niol fracul nu-i putea lipsi, ba par' că-l și vėdusem odată, nu sciu cu ce ocaziune, cu haina acăsta codată. De altă parte sciam, că dēnsul e un om cât se pôte de păstrător. Prin urmare, ce era mai natural, decât să Țic: „Hai, să m'î încerc încă-odată norocul, și imediat o și luai la picior spre locuința proprietarului de odinioară al „Ancorei de aur”. Diua era frumoșă, noroiul era pe jumătate înghețat, — căci am uitat să vė spun, că întâmplarea mea cu fracul și cu toate celelalte, ce vor urma s'a petrecut pe la sfirșitul lui Octomvrie, — și prin urmare drumul până la Nenea Tănase n'a fost de loc neplăcut. De-abia m'am mai limpețit puțin la cap și m'am mai liniștit din iritația grozavă, ce mă cuprinsese.

Nu mai fusesem de mult la vechiul meu prietin, și nu sciu cum, toate mi-se păreau acum mai schim-

bate. Ulicióra în care locuia, mi-se părea mai dosnică, căsciora mai derăpanată, stobórele mai vechi și mai plecate. Nu sciu, nu observasem mai înainte destul de bine aceste lucruri, séu starea mea sufletescă mă făcea, să le vėd acum astfel.

Intrai în locuința prietinului meu de odinioară. Din tindă încă auđii cântecul ascuțit al canarilor, pe cari îi ținea în colivie și cari erau singura lui societate, căci baba, care'l servia, asurđise aproape cu totul. Bătuia la ușă și o voce stinsă imi răspunse dinlăuntru: „Intră!”

Nenea Tănase zăcea bolnav în pat, chinuit gróznic de un reumatism învechit și baba îi pregătia la sobă nisce oblojele.

Își pôte închipui ori și cine, că m'î cădea tórtre greu să pomenesc de secătura de frac, vėdēnd pe bietul om în starea, în care se afla, și numai într'un tãđiu, ca din întâmplare, adusei vorba de haina, care mă făcuse să m'î aduc aminte de un

om atât de cum se cade, pe care'l dasem cu totul uitării.

„Veđi, am ținut fracul până în săptemăna trecută”, Țice cu adevărată părere de rău Nenea Tănase, „și vėđēnd, că nu mai am când să'l întrebunțez, l'am vėndut pe nimica totă unui chelner dela cafenuea cea mare. De sciam, c'o să ai lipsă de el, nu'l vindeam, Dómne feresce, cu atât mai mult, că și eu m'am gândit după-ce l'am dat, că pôte tot imi prindea bine, decât nu să'l îmbrace eu însu'mi, cel puțin să mă îmbrace alții cu el; căci scie D-șeu, câte Țile voiú mai avé.”

Deși fără ispravă, m'am depărtat dela bătrânul meu prietin cu totul tot convins, că decât m'ar fi putut ajuta, de bună semă mi-ar fi ajutat, și când eșii în tindă, cu toate necazurile mele, nu m'am putut stăpâni a nu chema pe baba la o parte și a nu lăga mâna în buzunar... Dér, vorba Scripturei: Să nu scie stanga bietele, cel face drépa!... Imi pare că m'a... at și atăta

gura, séu, pardon, condeiu, pe dinainte.

Êtă-mě așa-dără din nou în starea dela început. Umblasem după frac aproape o jumătate de Ți și șacuma eram tot fără el. Dér nu sciu cum, acum nu mai priviam lucrurile așa de tragic. Se vede tréba, că tot au dreptate aceia, cari Țic, că nenorocirile altora te fac să judeci mai cu sânge rece pe ale tale.

Nu e vorbă, și acum gândurile mele nu se puteau depărta dela tema: „Nedreptatea lumii acăsteia”, și acum neisbânda mea în vėnătórea după frac mă neliniștea, dér în genere nu mai eram așa de iritat, nu'mi mai amăram eu însu-mi situațiunea neplăcută, în care mă aflam.

„Decă bietul Nenea Tănase”, Țiceam în mine, „cu toate necazurile, ce l'au ajuns, nu și-a perđut să... de ce să mă turbur eu așa de tare, — eu, care, slavă D-lui, sunt încă sănētos și care nu sunt singur pe lume, ca bietul bătrân!”

Făcēnd asemenea reflexiuni, a-

Nou abonament

la

GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1897 st. v.

s'a deschis nou abonament la care invităm pe toți amicii și prietenii noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	2 fl.
pe șase luni	1 fl.

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Membrii români

ai congregațiunii din comitatul Huniedorei.

I. Virliști

pe anul 1897.

1. Dr. Ioan Mihu, avocat.
2. Petru Sierban, proprietar.
3. Rudolf Muresianu, intreprinzător.
4. Ioanu Mihail, proprietar.
5. Aron Feieru, „
6. Todor Doboiu, arandator de regale.
7. Vasile Bidu, proprietar.
8. Bucur Popovici, comerciant.
9. Ioanu Dima, arand. de regale.
10. Ioan Boteanu, preot.
11. Francisc Hosszu-Longinu, avocat.
12. Avram Popa Taviu, preot.
13. Ioan Baci, neguțator.
14. Simion Corvin sen., neguțator.
15. Ioan Cuteanu, proprietar.
16. Stefan Sielanu, neguțator.
17. Ioan Rusu, medic de cero.
18. Nicolae Vlad, farmacist.
19. George Bogdan, preot.
20. George Moldovan, notar.
21. Ioan Șierban, proprietar.
22. George Daina, măcelar.
23. Avram Mihailă, preot.
24. Petru Oprea, intreprinzător.
25. Dr. Gavrilă Suci, avocat.
26. George Nicoră, preot.
27. Nicolae Fardui, proprietar.
28. Simion Deac, proprietar.
29. Petru Campianu, preot.
30. Petru Gligor, arandator.
31. Lazar Perian, s. jude comun.
32. George Popovici, preot.
33. Mihail Rimbasiu, sen. proprietar.
34. Alexandru Dima, birtaș.
35. Nicolae Obede, neguțator.
36. Stefan Albu, profesor.

Membri aleși

până la 1898 și respective până la 1901.

1. Vasile Ianza, pretore.
2. Stenu Radic, protopop,

3. Avram Stanca, preot.
4. Basiliu Socol, preot.
5. Izidor Saturnu, preot.
6. Ioan Bora, preot.
7. Petru Ungur, econom.
8. Zacharia Munteanu, econom.
9. Ioan Tyru a lui Antoniu econom.
10. Ioan Tyru a lui Lascu, econom.
11. Sigismund Vladislav, preot.
12. Alesandru Rimbasiu, notar.
13. Isalia Zepa, notar.
14. Nicolae Nestor, vicar.
15. Ioan Munteanu, ofi. de bancă.
16. Saba Borha, protopretor.
17. Iulin Petrovay, secret. de finanțe.
18. Teofil Tulea, notar.
19. Ioan Pop, protopop.
20. Nicolae Dima, proprietar.
21. Nicolae Munteanu, proprietar.
22. Mihail Rimbasiu jun, cassar.
23. Romul Anucța, notar.
24. George Herbai, primar com.
25. Iosif Crainic, econom.
26. Ioan Moldovan, notar.
27. August A. Niocra, cand. de adv.
28. Dr. Laurențiu Petric, medic cero.
29. Iosif Petroviciu, neguțator.
30. Aron Munteanu, econom.
31. Ioan Morar, preot.
32. Ioan Sirbu, preot.
33. Demetru Lacoțoiu, notar.
34. Ladislau Olteanu, asses. orf. în pens.
35. Avram Păcurar, protopop.
36. Simion Dragomir, notar.
37. Basiliu Pipoșiu, protopop.
38. Sabin Piso (sen), protopop.
39. Simion Filimon, preot.
40. Petru Robotin, notar (repausat).
41. Dionisiu Popovici, notar.
42. Petru Belei, cassar la Ardel.
43. Procop Herlea, notar.
44. Dr. Aurel Munteanu, avocat.
45. Nicolae Andrei, preot.
46. Laurian Bercianu, ofi. de bancă.
47. Iosif Demetru, notar.
48. Dr. Alesandru L. Hosszu, avocat.
49. Nicolae Mihailă, invetător.
50. Iosif Orbonaș, pretore.
51. Aurel P. Baroșiu, prop. de tipogr.
52. Ioan Lazaroiu, neguțator.
53. Nicolae Bedea, adj. de notariu.
54. Petru Bota, notariu.
55. George Imperat jun. jurat com.
56. George Perianu, profesor.
57. Petru Rimbasiu, profesor.
58. Simion Ardeanu, preot.
59. Ioan Biro, preot.
60. Vasile Demianu, protopop.
61. Ioan Germanu, profesor.
62. Augustin Onițiu, notariu.
63. Dr. Paul Oprea, profesor.
64. Dr. Ștefan Erdélyi, medic.
65. Nicolae Fugata, notariu.
66. Ioachim Comșia, preot.
67. Ilie Cosma, preot.
68. Constantin Costin, profesor.
69. Dr. Cornel Moldovanu, medic.
70. Dr. Silviu Moldovanu, avocat.
71. Nicolae Păcuraru, proprietar.
72. Ioan Simionașiu, pres. sed. orf.
73. Simion Bacila, preot.
74. George Draganu, preot.
75. Ioan Fugata, preot.
76. Demetru Moldovanu, notar subst.
77. Alesandru Moldovan (sen.), propriet.
78. Dr. Ioan Radu, profesor.
79. Petru Perianu, preot.
80. Tovie Perianu, preot.
81. Nicolae Pop, preot.
82. Ioan Romanu, preot.

83. Ioan Bulzanu, jurat comu.
84. Ioan Oncu, jurat comu.
85. Nicolae Turucu, proprietar.
86. Iosif Betea jun. jurat com.
87. David Dancu, jurat com.
88. Ioan Incău, notar.
89. Iovu Lesingu, jurat comun.
90. Alesandru Petrescu, notariu.
91. Petru Gligoru, executor.
92. Mihail Cosma, notariu.
93. George Giurgiu, jurat com.
94. Dr. Camilo Horváth, avocat.
95. Ioan Indreia, jurat com.
96. Tobias Mihailovits, privatier.
97. Ioan Miclucia, preot.
98. Dionisiu Sida, notar.
99. Ioan Giurgiu, preot.

Cestiunea cooperativilor bucovineni.

— Din Bucovina, Ianuarie 1897.

(Fine.)

Ca să nu stea cooperativilor — florea preoției și bărbății viitorului — în prada celei mai sfâșietore miserie și desperări, și pentru ca să nu mai petrecă ei ca după un foc distrugător, ci să li-se aline durerea prin mijloce umanitare, se fac cam următoarele propuneri pentru aplanarea aproximativă a acestei cestiuni arătate:

1. Cooperativilor să fi obligati a da parochilor numai atunci din veniturile lor pentru funcții implinite, decât d. e. acesti din urmă sunt bolnavi și nu pot lucra, ori decât ei, ce se atinge de etatea lor, au trecut anul al cincidecilea, dără și atunci numai jumătate din tôte, nu două din trei părți, ca până acuma...

2. Parochii să n'aibă drept, când e o ingropăciune ori alt-ceva cu mai mulți preoți, de-a învăța pe creștini, ca ei să dea cooperativilor pentru lucrul isprăvit mai puțin, decât voiesc ei, ci să li-lase să dea ei cât li trage inima.

3. Parochii să n'aibă drept, de a-i învăța pe parochienii, când pretind ei mai mulți preoți pentru treburile lor religioase, că ingropăciunea ori alt-ceva cu un preot ori cel mult cu doi e tot atâta de valabilă și de bună, ca și cea cu deuce ori mai mulți, căci astfel de parochii, ce proced în chipul acesta, nu o fac acesta din alt motiv, ci numai din habsinitate, necumpătate, iubire de arginț, și de aceea se degradază pe sine, starea lor, și caracterul sfânt și solemn al datinelor și ceremoniilor bisericesci, contribuind pe calea acesta apucată de ei totodată și la slăbirea credinței creștinilor ortodocși.

4. Ingropăciunile să se facă schimbiș: parochul una și cooperativilor alta. Decă însă parochul nu voiesc ori nu pôte să mergă la ingropăciune — se n'țelege, când e sănătos — atunci, când i-a sosit rândul, să aibă dreptul de a trimite pe cooperativilor în locul său, spre a isprăvi treba, dără în cazul acesta să fi el totodată obligat, de-a da trei din ceea, ce s'a plătit pentru ingropăciune trei din patru părți (3/4) cooperativilor. Decă însă, venind rândul coo-

operatorului, ca să mergă la ingropăciune, și în locul lui vră parochul să mergă, atunci bine, pôte să mergă, dără atunci el să fi obligat de a-i da celui dintâiu, pentru-că a rămas acasă, a treia parte (2/3) din banii primiti pentru funcția respectivă; decât în loc de bani s'au dat cerealiile ori alte-celea, atunci să li se dea a treia parte din prețul lor.

Decă mai departe, se întâmplă, că merg amândoi, așa-dără atât unul, cât și altul, la o funcție ore-care, atunci primesc fiă-care atâta, cât i-a dat creștinul ori neamurile respective ale mortului din voia liberă; plătindu-i-se însă numai parochului pentru lucrul făcut, atunci el să aibă de-a da din ceea ce a căpătat a treia parte cooperativilor și, decât sunt doi cooperativilor ori cooperativilor și catechetul parochiei, atunci o treia unuia și alta altuia.

Decă, în fine, funcționează mai mulți preoți, atunci să capete fiă-care: partea corespunzătoare și să nu fi permis parochului de a-și opri șie-și pe jumătate din câștigul făcut, ci cel mult — eu întonez — cel mult a treia parte. Cărmeșile și găina și soiu eu mai ce să fi a acelaia, ce isprăvesce funcția, și numai atunci, când unul funcționează în locul celuilalt are să-i dea estui din urmă jumătate din cărmoși etc. Decă merg amândoi la ingropăciune, parochul să n'aibă voe de a lua plată pentru cooperativilor, ci să lase pe creștin să-i plătescă cât voiesc. Aceea, ce am dis despre ingropăciuni, aceea să se observe și la săvârșirea liturgiilor și la cununii, respective la încheierea căsătoriilor; punctul 1 și 4 să se aplice și aici. — Predica să se facă schimbiș: mai întâiu unul, apoi celalalt.

5. Decă se întâmplă o ingropăciune ori altă ceremonie bisericescă cu mai mulți preoți, atunci sub nici o condiție, dără sub nici o condiție — acesta o repet — să nu se trecă cu vederea preoții respectivei parochii, nici chiar catechetii, decât ei pe timpul împlinirii acelei funcții sunt liberi.

6. La sărbătorii mari ori în altă zi, ori de hramul bisericelor, când se fac parastasuri pe cimitir, să nu-i fi permis parochului, ca să mergă singur, ci dimpreună cu densus și cooperativilor, respective și catechetii din parochia lui, decât ei în aceea zi sunt liberi, căci precum are drept parochul de lucrat și de trăit, așa au drept și cooperativilor și catechetii lucrând să trăiască, căci etă ce țice Christos: vrednic este lucrătorul de hrana sa (Mat. 10, 10), și apostolul Pavel: au nu sciti, că cei ce lucrează cele sante, mănâncă din ale templelui și cei ce servesc altarului, se împărțesc din altar? Așa și Domnul a rânduit, ca cei ce predică evangeliia să trăiescă din evangeliia. — (1 Corint. 9, 13—14), ér canonul 59 apostolic hotăresce clar: decât un episcop ori un presbiter nu sprijinesc pe un cleric mai sorman cu cele trebuincioase, să fi excomunicat, decât el rămâne în in-

junsei în piață, tocmai în dreptul cafenelei celei mari.

„Ce ar fi“, cugetai, „decă aș intra aici și m'aș invol cu chelnerul principal, să-mi împrumute fracul până desără?“ — gând josnic, recunosc, dără în stârșit un gând, care m'ar fi putut mântui din încurcătura, în care mă aflam.

Intrai în catenea și cerui un păhărel de cognac și un jurnal. Arunca ochii pe gazeta, care tocmai cuprindea programa pentru primirea ministrului și în care vădui însinuat și personalul institutului nostru, — dără de cetit nu putui ceti nimic, cum se cade. Mîntea mea să frământa cu dilema: „Să mă dejosesc până într'atâta, ca să cer împrumut vestimentul unui șterge-talere, seu nu?“

Dintr'odată isbucni în pieptul meu un fel de revoluție morală, și cuprins de un sentiment bărbătesc, ca acela, pe care trebuie că l'a avut Julius Caesar, când a rostit memoioabilele cuvinte: *Jacta est alea*, țisei caul hotărâre: **Nu**. — Decă să fac un mulți

asemenea pas dejositor, mai bine închin și vizită și ministru și institut și tot. Mai bine las naibei slujba și mă fac tăietor de lemne, decât să jertfesc cinstea mea, demnitatea mea de om pentru o sdranță de frac!

Plății și o luai spre casă.

Eram hotărât să nu mai fac nici un pas pentru netrebnică de haină, întâmplă-se, ce se va întâmpla.

(Finea va urma.)

Grierul.

(Din datinele și credințele Românilor despre insecte).

(Fine.)

Decă se prinde un grier și se orbesce, adecă, decât i se presură cenușă în ochi ca să nu pôte mai mult vedea, atunci, vădându-l ceialaltii grieri, se sparie de densus și fug care încotro din casă¹⁾.

Decă se tórna slatină seu oțet de trei ani sfințit în borta, unde petrec ei atunci, adunându-se toți grierii *șirind* la un loc,

¹⁾ Dat. Rom. din Pătrășci pe Sirete, com. de G. Pițu.

Fii

cad în slatină seu oțet și înecându-se pier²⁾.

Decă proprietarul casei, pornindu-se într'o duminică seu sărbătoare la biserică se întorce de pe drum îndărăpt și chiamă pe grieri ca să mergă și ei împreună cu densus la biserică³⁾.

Decă colbul, unde șed ei se mătură, se scôte afară și se duce în trei Miercuri după olaltă și se aruncă în crucile drumului. Ér după ce s'a aruncat colbul, cel ce l'a aruncat, nu se întorce pe unde a mers, ci prin alt loc, pentru-că întorcându-se pe aceeași cale grierii nu se rătăcesc nici când dela casă⁴⁾.

Decă se ie într'o Duminică, când sunt preoții în biserică, lut de pe róta unui car de boi, care trece pe drum așa, ca nimeni să nu vadă, și apoi ungându-se cu

²⁾ Dat. Rom. din Mitocul-Dragomirnei, com. de Alex. Romaș.

³⁾ Dat. Rom. din Mănăstirea-Homorului, sat în distr. Gurei-Homorului, com. de d-l Petru Colesniuc, invetător.

⁴⁾ Dat. Rom. din Capul-câmpului, dict. de Pant. Tatarău.

lut de-acela borțile pe unde se află grierii, se țice:

Să vă duceți, unde-a dus
Mutul róta
Și prostul iépa,
Că de nu ve-ți duce
Veți păți
Ce-a pătit
Ce-l ce s'a 'ncumetat
Și-a 'njugat
Boii Dumineca!⁵⁾

Decă o femeie se desbracă pe la sfârșitul lunei de tôte vestimintele, în care e îmbrăcată, până chiar și de cămașă, și apoi despletindu-și părul capului și punându-și o cușmă bărbătescă pe cap, ie o cociorvă și trăgând cu densus spre ușă din odaia, în care sunt mulți grieri, ploșnițe, șfabi, ruși, lătăuși, molii, precum și alte gise și gujulii, ca și când ar' trage cu sapă, rostesc de trei ori după olaltă următoarele cuvinte:

Voi grieruși
Ploșnițe și ruși,
Șfabi și lătăuși

⁵⁾ Idem de eadem.

vărtoșarea sa, să fiă depus ca un fratrioid (ca un omoritor de frați). Aceea-și pretind și alte canoane, cele antiochene și altele.

Preoții cei tineri trebuie numai decât să se susție din veniturile bisericești; ei nu pot trăi cărând apă și lucrând pe la alții, căci o astfel de ocupare nu corespunde stărei lor, deci ar trebui toate acestea împrejurări să se iee în considerare de cei dela putere, până ce nu-i prea târziu. Cooperatorii se adresază către domni, ce iau parte la ședințele consistorului și le dă cu cuvintele sântului Grigorie din Nyssa: „S'a desfacut legătura dragostei, răpitu-ni-s'a pacea din visteria noastră. O nefericire! Nu putem să suprimăm suspinurile noastre despre suferințele noastre. Dela părinții noștri aveam noi odată moștenirea această, care ni-a lăsat'o nouă Mântuitorul prin învățaceii săi cu cuvintele: nouă poruncă vă dau vouă, să iubiți unii pe alții“. (Vezi: Fôia ordinațiunilor consistorului Nr. 16, a. 1896). Case să li-se facă cooperatoriilor, salariile să li-se mărescă.

7. Fiă-care preot să aibă ornate în casa sa și mir, ca să pôtă boteza ori-șicând, chiar și noptea, pe copiii nou născuți. Nu de gēba se pretinde această, ci din cauză, că mulți copii mor nebotezați, așa sciu eu însu-mi un cas, că născându-se un copil în apropierea preotului celui tiner, a fost rugat acest din urmă de moșul copilului, ca să mērgă s-l boteze. Preotul cel tiner a alergat în ruptul capului la parochul său, să iee ornatele și mirul pentru botez, dēră până ce s'a întors, și-a dat copilul sufletul!... Dēră domni parochi și administratori mai spun, că botezul, implinit de cooperatori, nu-i valid și d-lor au drept, că ei dēră sunt ômeni cinstiți!...

8. Fiă-care preot să aibă în casa sa trupul Domnului, ca să pôtă stante pede pe ori-șice bolnav mărturisii și comunica, ca astfel să nu mōră el nemângăiat...

Acestea sunt unele din punctele dietetice, cari ar servi ca medicament pentru stîrpirea rēului, ce bântue starea cooperatoriilor. Schimbându-se referințele în chipul mai sus arētat, n'ai mai auzi nici de popa Colac, nici de popuța Cojocel, nici de nenumerății Strașnei, căci ei ar trebui să se ție între marginele legii, străinii din țēră n'ar avea ocazie de-a se adresa ori-șicărui cooperator cu cuvintele unui poet român:

— De te urăsc și te sfēșie
Vrăjmașii tēi — ce-mi pasă mie?
Zimbînd, tu rānile-ți ascunde...
De-ți plāng ai tēi, în sērăcie,
Și-i veți murind — ce-mi pasă mie?

(Avis pentru viitor și pentru Domni teologi, ca să stāruească pentru realizarea acestor puncte). **Ospētărescu.**

Un rēspuns.

Ciudei, 2 (14) Ianuarie 1897.

Domnule Redactor! Binevoiti a primi în prețuita D-Vōstrē fôia „Gazeta Trans.“ următoreea esplicare:

Și alte gujulii
Câte mai sunteți
Și-aici petreceți
Prin borți și părăți
In această casă
Mare și frumoasă
Și îndămănosă
Haideți după mine,
C'aici nu-mi convine
Să vă țin mai mult
Hai, că eu vă duc
Intr'un loc mai bun
Peste părăe cu maluri,
Peste văi și peste dealuri
Intr'un loc mult mai frumos.
Mai curat și 'ndămănos!...

După ce-a ajuns în tindă se pune călare pe cociorvă și astfel se duce apoi până dincolo de pōrtă. Eră după ce-a trecut pōrta svirle cociorva, lēpădă cușma din oap, se duce la fântānă, scōte o ciutură de apă, ia o gură de apă, se întorče în casă și stropesce de trei ori pe unde scie, că petrec gujulii, cari s'au amintit mai sus⁶⁾.

⁶⁾ Dat. Rom. din Șcheia, com. de d-l Pancr. Prelipcean.

La adresa D-lui Ospētărescu:

D-Ta, D-le Ospētărescu, te-ai acățat între alte persoane și de mine, dāndu-mi a pricepe, că-s nepăsător de internatul școlariilor sermanii romāni din Cernăuți... Fiă-care jertfesc după puțină și așa și eu.

Regret, a-ți spume, care e cauza nepăsării părute, față de internatul băieților romāni, pentru-că „lauda proprie nu-i lucru frumos“, spun tinerii, eră bătrāni și chiar, „că nu amirōsă a busuoc“. Dēr ce să fac! Vrēnd nevred mē trageți de pēr, ca să spun pur adevērul, ca să nu apar ca un nepăsător înaintea onoratului public cetitor și încă mai mult înaintea D-tale, D-le Ospētărescu; etā istoria pe scurt:

În Cernăuți este un internat de băieți romāni, pe care îl susține aproape jumătate Bucovina cu banii și victualii; în Ciudei am un internat-bordeiu de 3 persoane nenorocite; o vēdană de 73 de ani, gārbovită, uscată ca un schelet, acoperită numai cu sdrențe și ai ei doi feciori orbi din nascere, unul de 48 și altul de 37 de ani, erăși schelete, umbre de ômeni, cari încă spre nenorocire locuesc afară de sat în spre Iluta-Nouă. Colectele întreprinsē de mine în biserică au un rezultat minimal și sarcina de a-i sprijini pe acești nenorociți pe spatele mele.

Băieții din internatul din Cernăuți mănāncă de 3—4 ori pe zi și nenorociții din „internat-bordeiu“ din Ciudei mănāncă adese ba prea adese-ori odată în 3—4 zile; și Frasină Vasili Miron Bindiul — acesta-i numele ei — nu cerșesce că-i rușine.

D-Ta întreb, D-le Ospētărescu: D'apoi ce face comitetul satului?

Eu îți rēspund: comitetul dā ex-secretarului comunal 100 fl. pe an (ca să nu-i scadă burta), dēr de nenorociții aceia nici habar n'are.

Victualii și banii trimit la nenorociții aceia, la Cernăuți nu pot trimite. D-le Ospētărescu! În anul acesta n'am făcut încă colectă pentru nenorociții din Ciudei. N'ai fi D-Ta așa de complexant să trimiți vr'o 2 fl. ca început la colectă? Pōte ai D-tale 2 fl. vor muia mai mult inimele Ciudeienilor, decât cuvintele mele; îi aștept cu mare nerăbdare.

Primesce D-le Ospētărescu, anticipativ mulțăminta mea cea mai cordială.

N. Cărăuș,
paroch.

ULTIME SCIRI.

București, 11 Ianuarie. D. Chintescu, prefectul județului Constanța, a sosit în Capitală fiind chemat de ministrul de interne. E probabil că d-l Chintescu va fi silit să demisioneze, din cauza situației intolerabile ce 'și-a creat față de Romānii transilvăneni din Dobrogea.

București, 11 Ianuarie. Aflăm, că patriarhatul din Constantinopol a trimis o notă ministerului cultelor, anunțând că nu pōte recunōsce nici valabilitatea alegerei unui Mitropolit român al Macedoniei în persōna episcopului Antim nici înființarea unei mitropolii sēu episcopii romāne. In ce privesce pe episcopul Antim, pa-

triarhatul a hotărīt s-l trimită, ca pedepsă la o mănăstire din Asia mică cu rangul de arhieru. Ministrul cultelor turcesc a aprobāt, după cum se susține, hotărīrea patriarhatului.

HIGIENA.

Câte-va cuvinte despre scurgerea de sange din nas.

„Si quid novisti rectius istis, Candidus imperti; si non, his utere mecum“.
(Horatius Epist. I. 6, 67).
(De scii ceva mai bun decât acestea, liber împărtășește; ăr de nu, întrebuințază acestea cu mine).

Adese-ori se întēplă, că la multe persoane, și mai cu osebite la copii, le curge sange din nas fără nici o cauză; adecă fără a se lovi peste nas sēu a se vātēma altcum.

Sunt unele persoane, care sufer de această scurgere, aproape zilnic le curge sange din nas. Acestă scurgere de sange din nas se numesce *epistaxis*. Cuvēntul *epistaxis* vine din limba elenă și însemnă a curge picătură de picătură; latinesce se dice: *haemorrhagia narium*.

Multora le curge adesea sange din nas, și nu au nici o grijă, creșdēnd, că le face bine, îi ușurēză. Cu toate acestea nu este bine, căci mai curēnd sēu mai târziu le va veni o bōlă grea, dēcă nu vor lua mēsurī mai de timpuriu.

Din cauza dese scurgeri de sange din nas, copii mai cu sēmă pierd sangele cel mai bun. Așa-dēr curgerea de sange din nas nu numai că nu este inofensivă, dēr este adesea fōrte vātēmătōre pentru viitor.

Copii cărora le curge mult sange din nas sunt de obicei de constituție slabă.

Curgerea de sange din nas repetată pōte lesne provoca o mare slăbiciune, din care se nasc diterite bōle; cum; chlorosa, anemia (lipsa de sange), tuberculoza (oftica).

Scurgerea de sange din nas are mare influență asupra sexului; sexul masculin este mai mult atins decât sexul feminin.

Scurgerea de sange este de multor și ereditară (se moștenesce). Causelor sunt multe, dēr noi vom arāta numai pe cele mai principale, care sunt: viēța sedentară, adecă a celor ce tot șed, fără a esercia corpul; multe femei însărcinate au scurgere de sange din nas, la unele este fōrte abundentă. Slăbiciunea în ur-

ma unor bōle, precum: frigurile, anemia, influența etc.; șederea prea mult cu capul descoperit în locuri unde sōrele bate prea tare; asemenea șederea într'o temperatură prea ridicată (în băi de aburi etc.); întrebuințarea peste mēsură de beuturi alcoolice (spirtōse), sēu prea calde; un exercițiu forțat, o preumblare prea repede și mai cu sēmă când sōrele arde prea tare; o viuă afecțiune morală, supărare sēu bucuriă prea mare; lucrările spirituale încordate; câte-odată supresiunea fluxului menstrual (oprirea repede a menstruațiunei, a periodului sēu a lunei); frigurile intermitente prelungite etc. Tōte aceste cauze provōcă scurgerea de sange din nas.

Mulți copii introduc în nas diferite obiecte, care fac de curge sange din nas, apoi de multe-ori se întēplă de le rēmān acele obiecte în nas și numai fōrte anevoie se pot scōte, ăr câte-odată rēmān în nas producēnd cele mai grele bōle de nas.

Când scurgerea de sange este prea mare, trebuie îndată a se lua mēsurī pentru oprirea lui, căci prin scurgerea prea multă nu numai că slăbesce omul, dēr de multe-ori pōte să și leșine.

Spre a putē dēr opri scurgerea de sange din nas, trebuie să se pună la cēfă, pe frunte și pe spate cārpe muiate în apă rece amestecată cu oțēt sēu spirt; să se tōrne repede pe cap sēu pe corp o doniță (cofă) cu apă rece; să se ridice brațul corespondent nărei din care curge sangele, adecă va ridica în sus mână din partea nărei de unde curge sange. Se va strānge bine brațul cu o cārpa, ăr când îl desface, să nu-l desfacă de-odată repede, ci treptat. Pacientul trebuie desbrăcat de tōte vestimintele și incingētorile, care i-ar putē opri circulația sangelui, apoi într'o cameră bine aerisată trebuie culcat în pat cu capul mai sus de cāt corpul.

Pe cerul gurei să se pună o bucată de hārtie muiată în apă rece amestecată cu oțēt sēu spirt, și să o țină mai mult timp. Dēcă însă curgerea tot continuă, atunci se vor introduce în nările nasului bucăți de vată sēu scama tăvălită în praf de pētră acră, care le va lāsa mai mult timp chiar după încetarea sangelui.

Se va pune pe cap, pe părțile genitale la bărbați, ăr la femei pe mamele (țițe), comprese cu apă rece, fără veste. Se va da să tragă pe nas apă rece amestecată cu oțēt sēu spirt și cu pētră acră.

Tot cam așa fac și alte femei, când vor să depărteze grierii din casele lor, cu acea deosebire numai că în locul descântecului citat mai sus, rostesc alt descântec și anume:

Grier negru,
Grier roșu,
Grier gălbiniu,
Grier narangiu,
Aici să nu vii,
Aici să nu fii
Nici în casă,
Nici în masă;
Că tu dela Dumneșeu
Nu ești dat
Nici dela Maica Domnului
Nu ești lăsat,
Să stai în această casă
Mare și îndămănosă.
Ieși din miia
De închieturi
Și din suta
De cotituri
Și te grăbesce
La câmp de pornesce,
La câmp locuesce,
La câmp țiriesce,

La câmp te hrănesce,
Că acolo ai unde ședea,
Ai apă de unde bea,
Ai destul ce mânca
Și cu ce te sătura...
Și de ați la casa mea
Nu mi te mai înturna,
Că mai mult n'ai ce căta!?)

Dēcă femeia de casă ia într'o Marți sēra *fundul de māmăligă* dimpreună cu fărmiturile de māmăligă ce rēmān pe dēnsul, se duce cu el în drum și acolo, māturând fărmiturile de pe fund și aruncându-le în mijlocul drumului, rostesce următorele cuvinte:

Pui, pui, pui, grierilor,
Pui, pui, pui, puiților,
Veniți fuga după mine,
Că v'am adus masa 'n drum
Și-aici veți mânca de-acum;
Veniți unu câte unu,
Pân' nu-ți rēmānē nici unu!?)

⁷⁾ *Camn* o. l. de Nic. Nahorniac, stuțin Costāna, com. de Nic. Nahorniac.

⁸⁾ *gimm*.
nica Baro Pārtescii-de-... dict. de Domnion-...
iu.

Dēcă se prind vr'o trei sēu și mai mulți grieri, se pun într'o țēvă, și țēva aceea se astupă bine la amēndōuș capetele astfel ca să nu pōtă nici unul eși afară, și așa se duc apoi la o movilă de pietrii de pe un hotar, unde se despărțesc două moșii una de alta și acolo punēndu-se jos se dice:

— „Cum se despărțesc moșii acestea una de alta, așa să vă despărțiți și voi de casa mea, că aici vi-i casa, aici să rēmāneți!“⁹⁾

Dēcă se prind mai mulți grieri, însă fără părăchiă, adecă, 3, 5, 7, 9, etc., se pun într'un sac cu pāne, precum: grāu, sē-cară, orș, ovēs, păpușoiu, și apoi ducēndu-se pānea la țērg și vīndēndu-o, se dice în gând, când se deșērtă sacul:

— „Eu nu vēnd grāul, etc. sēu grāunțele acestea, ci vēnd grierii din casa mea!“¹⁾

Făcēndu-se acestea precum și celea ce s'au amintit în șirele de mai sus, se crede că *grierii-de-casă*, în scurt timp după această părăsesc casa și se duc nesciindu-se

⁹⁾ Din Bosanc, com. de Trufină Crupă

¹⁾ Din Bosanc, com. de Trufină Crupă

Se va da să bée un ceai rece de Equisetum arvense (coda calului), care este un remediu foarte eficace pentru ori-ce scurgeri de sânge. Acest ceaiu este foarte bun a se trage pe nas. In fiă-care și se va lua de două-ori pe și câte-un ceaiu de absinth (pelin); séu un ceaiu de bóbe de enipere (Juniperus comunis) amestecat cu Equisetum arvense (coda calului), să se bea de patru-ori pe și (se va pune 15 bóbe de enipere și cam o linguriță de coda calului).

Va face băi reci peste tot corpul, care ajută foarte mult la întârrirea corpului; va avé o hrană nutritoare, ferindu-se de sărături și beuturi spirtóse, căci tóte acestea înfierbentă sângele; este mult mai bine a avé o mâncare compusă mai mult din verdețuri (diferite zarzavaturi), póme, lapte, dulce și oué.

Décă după tóte aceste mijlóce întrebeinate, încă nu încetéză scurgerea de sânge, atunci i se va da 15—25 picături de perchlorur de fier în un pahar cu apă zaharată, care va face ca sângele să stée îndată, se póte chiar muia o bucată de vată în perchlorur de fier și introduce în nas.

La mulți scurgerea de sânge din nas le vine periodică, adecă regulat la anumite zile; în acest cas i se va da pacientului tot la două zile câte-o dosă de sulfat de chinină, după etatea bolnavului. Asemenea va mai lua cimbru de câmp și toilele va usca bine până le va face un praț mărunt, și în urmă acel praț să se tragă pe nas.

Séu să se ia cărbuni de lemn de teiu să se pizeze bine, cójă de oué arse, ambele acestea pisate bine până se va face un praț fin, să se pună pe o bucată de vată, bumbac, să se pună în nas, și îndată va înceta sângele.

Pacientul va lua mâncări nutritóre, va bea mai mult beuturi reci și acrișóre. Va face preumblări la aer liber și va face băi reci de riu în cursul veri.

In ori-ce cas, după ce a stat sângele, pacientul să ia o limonadă acrișórá de lámâie și să rămână în linisce deplină.

Prof. Dr. Elefterescu.

Arta de a fi sănétos.

Apa curată, aerul curat, lumina sórelui și hrana sănétósă sunt cele patru condiții fundamentale ca să fiă cine-va tot-déuna sănétos.

I. Să-ți îți tot-déuna pielea curată. Corpul este acoperit cu porți

séu găurele mici care se astupă lesne de nádușală și de murdărie și din pricina asta se nasce bóle. De aceea trebuie să te spell bine și să-ți îți hainele curate cât se póte. Să faci cât mai des băi.

II. Hainele murdare sunt tot așa de rele ca și pielea murdară și contribuie chiar ca să bolnăvescă corpul. Așternutul și ori-ce haină vine în atingere cu pielea trebuie aerisite în fiă-care și și spălate cât de des.

III. Este foarte trebuincios să respire cineva aer curat; aerul stricat este adevérat otravă.

Cine trage în piept aer stricat, póte să móră; aerul stricat ori-cât de puțin, introdus în plămâni, va-tămă sănétatea.

De aci se nasce trebuința de a stabili o aerisire perfectă în fiă-care cameră locuită, lăsând la partea de sus a ferestrei o deschidătură prin care să iasă aerul stricat și încăldít pe care l'ai respirat.

Séu nu te temi nici-odată să ai prea mult aer în apartament, cu singura condiție de a te feri de cureni cari lovesc direct corpul.

Nimic nu te póte face să mori mai sigur, cu încetul, decât atmosfera stricată și otrăvită dintr'o cameră de culcare prea mult închisă.

Să te feresci să ai mobile prea multe și prea multe obiecte în camera de culcare și să ai grije s'o aerisesci cât mai des fiind ferestra deschisă pe când arde focul.

IV. Feresce-te de mirosurile urite. Ține tot-déuna geamurile curate, scândurile, scările, coridórele, spală-te cu săpun séu cu moloz.

Nu lăsa nici-odată să se grămădescă în casă séu în vecinătate praț séu gunóie.

Cum simți cel mai mic miros neplăcut, caută să veți de unde vine și curăță locul.

V. Cu cât mai multă lumină, aer și sóre vei avea, cu atât vei fi mai sănétos. Să lași să-ți între în cameră ori cât de multă lumină, ori cât de mult aer și ori cât de mult sóre.

Nici ómeni, nici plante nu pot înflori în loc întunecos; șederea mai mult ori mai puțin îndelungată la întuneric aduce tinjală și bóla.

Adu-ți aminte că este mai bine să ocolescă bóla decât să cađi în ghiarele ei și pe urmă s'o vindecă.

Cum să ne folosim de cetire?

Pentru a ceti cu folos, trebuie să cetim cu băgare de sémă.

Băgarea de sémă ne face să ne gân-

dim, ne șilescé mintea să lucreze, ne face să descoperim frumșéile ori cursul unei cărți. La ce ar sluji să citim cugetări frumóse, decă nu ni le pironim în minte prin atențiune?

E bine să cetim împreună cu altă personă, fiind-că cu chipul acesta ne gândim mai bine la ce citim și din cugetările pe care le facem împreună, se forméză o con-vorbire și plăcută și folositoare.

Aceleași folóse tragem când vorbim despre ce am cetit, — nu ca să ne arătăm că știm, ci ca s'o comunicăm unui membru din familiă, unor prietini cari nu au vreme să cetescă, séu ca să facem și noi întrebări. Din ciocnirea ideilor nasce lumina, astfel putem să îndreptăm o impresie falsă, să înțelegem mai bine chiar noi, să facem pe alții să înțelegă unele bucăți care par puțin lámurite.

Ori-ce fel de carte ai citi, să-ți aduci aminte, că fiecú scriitor póte să greșescă și să nu cređi orbesce tot ce spune cartea lui. Gândesce-te, pune în cumpănă ce citești cu ce a spus alt autor, ori cu ce ai putut afla singur în privința aceea; ascultă mai cu sémă judecata persónelor competente pe care le vei consulta.

Să prinđi obiceiul să iei note din ce citești: de aceea să ai un caiet mic în care să scrii observațiile pe care le-ai făcut după ce ai cetit, punctele mai bătătore la ochi, etc. Decă nu ai caiet, poți să-ți scrii observațiile cu creionul chiar pe marginea albă a cărții, ori să sublinieđi rîndurile, ca să ți-le aduci aminte la nevoie.

Sunt cărți scrise într'adins pentru a face pe cine-va să se folosescă din ce cetesce, mai cu sémă un dicționar complet, un Dicționar biografic, istoric, geografic, un Atlas, pe care e bine să-l consulți când nu pricepi ceva din ce cetesci. Ne facem opinie bună despre o persónă tinéră pe care o vedem că stă din cetit ca să caute în dicționar un nume pe care îl întâlnește pentru întâia órá, ori ca să caute pe hartă drumul ce a urmat un călător. Atunci suntem siguri că persóna aceea cetesce — nu ca să-și petrecă vremea, ci ca să-și cultive inteligenta.

In sfirșit decă nu ai destulă vreme ca să cetesci mult, cetesce mai puțin, dér cetesce bine, cu băgare de sémă și fiind sémă de puținele sfaturi pe care le ai cetit aici.

(„Fóia pentru toți“).

P O V E Ţ E.

Pentru ca apa să nu străbată în cisme se ung pe tureci (cărâmbi) cu uleu de ricină încăldít, ér talpa cu uleiu de in cald.

*

Vasele nóuë de lut, ca să fiă mai trainice, se pun înainte de-a le fo-

loși într'un vas mare cu apă rece, vasul acesta apoi se pune la foc să fierbă. După ce a fiert bine, se ia dela foc, să lase apa ca să se răcéscă și apoi se i-au vasele nóuë din el. In modul acesta, vasele sunt mai trainice și nu se crepă așa iute.

Prețul bucatelor.

La congresul internațional economic, ce s'a ținut în tóamna trecută la Budapesta și la care au luat parte mai mulți reprezentanți de ai societăților economice din țerile apusene, s'a discutat între altele și asupra următórelor trei întrebări:

1) Este óre recoalta prea îmbelșugată, adecă e supraproduțiune? și óre din cauză, că recoalta trece peste trebuințele consumațiunei, se nasce scăderea prețului bucatelor? 2) Mijlócele de comunicațiune, adecă: oăile ferate, corăbiile ș. a. intru cât au influințat asupra prețului bucatelor? 3) Schimbarea între prețul aurului și argintului intru cât a contribuit și ea la scăderea prețului bucatelor?

La punctul prim congresul a constatat, că în timpul din urmă s'au produs mai multe bucate, decăt s'a simțit trebuința în consumațiune, de unde se înțelege, că a trebuit să urmeze scăderea prețului acelor. La acesta a mai contribuit încătvă și concurența americană, care cu ori-ce preț caută să-și desfacă grăul séu pe piețele europene. Dér nu numai grăul american, ci chiar și cel european a arătat de căți-va ani o supraproduțiune, de unde apoi a trebuit firesce să urmeze scăderea prețului grănelor aproape pretutindenea în Europa.

Congresul a constatat mai departe, că speculanții de bucate dela burse, influințați de concurența americană, precum și de supraproduțiunea locală, s'au silit și ei din răspuleri până acum, ca prețul bucatelor să fie în continuă scădere, ca așa ei să póta avé cât mai multă cobéndă dela ele; în viitor însă se pare a fi mai îngrijați și ei, fiind-că de-o parte guvernele voesc să opréscă téguelile de bucate pe termen, de altă parte, pentru-că și introducerea comasărilor pe unele locuri va avé o influință nefavorabilă asupra produțiunei de grău.

In congres s'a deșbatut adecă și aceea, că pe când la meserii și negoș există órecare restringere în privința produțiunei, așa că fiă-care trebuie să aibă licențe pentru deprinderea meseriei sale, pe atunci în economiă a existat până acum cea mai mare libertate și egalitate în privința produțiunei, așa că fiă-care plugar a putut cultiva pe pământul séu ce a voit. De sine se înțelege, că fiă-care a trebuit să cultive mai cu sémă astfel de bucate, cari au prosperat mai bine pe pământul séu.

Așa a fost până acum; în viitor însă guvernele voesc să influințeze tot mai cu deadinsul asupra îmbanétății produțiunii-

când, cum și încotro au apucat, ci te trezesci numai de-odată că nu mai veđi nici nu mai auđi nici pe unul mai mult cântând.

Mai departe se face una séu și mai multe furcușe mititele de tors, se pune pe dênsele câte-un căerel de călți séu de buci și câte-un fus, și după acesta se aședă într'o Duminecă dimineța în fiă-care ungher de casă séu la gura borții, unde sunt mulți grieri, și dându-li-se prin acesta de lucru, adecă de tors, li-se dice:

Na-vé grieruși
Furcuță și fus,
Și-ori tórcetși
Ori mergetși,
Da aici nu rămâneți
Și cu mine nu ședeți! 2).

Séu:

Na-vé grieruși
Furcuță și fus,
Și ori tórcetși,
Ori vé duceți!

2) Din Balaceana, dict. de Ileana Treche.

Décă-ți puté tórcé
Vé veți mai întórcé,
Décă nu veți puté tórcé
Nu vé veți mai întórcé! 3).

Séu:

Na-vé grieruși
Furcuță și fus
Și-ori caerul sé-mi tórcetși
Și tot fusul sé-mi umpletși
Ori de-ici sé vé tot duceți
Și sé nu vé mai întórcetși.
Sé ești tot unul câte unul
Sé nu vé véd nici pe unul! 4).

Séu:

Ori sé tórcetși,
Ori sé vé duceți,
Că de nu-ți tórcé
Ori de nu vé veți duce
Va sta capul
In locul aripelor,
Ér' aripele

3) Din Sacuriceni, dict. de Sofronia Gușet.

4) Din Poieni, com. de Dja, Furtună.

In locul capului! 5).

Séu așa:

Décă în casă mi-ați venit
Trebuie să și lucrați
Nu numai să alergați,
Să mâncați și să cântați!
Deci ori tórcetși
Ori vé 'ntórcetși
De unde-ați venit! 6).

Séu în fine așa:

A lucra de nu voiți
Casa sé mi-o părășiți
Și 'n spre câmp sé vé porniți! 7).

5) Din Băieșesci, sat în distr. Gurei-Humorului, com. de Oct. Seretean, stud. gimn.

6) Din Bălăceana, com. de Alex. Pițul.

7) Din Tereblecea, dict. de Catrina Epure.

vre-o furcă cu caer pe dênse, îndată părăsesc casa și fug încotro îi duc ochii și picioarele numai ca să nu tórcă 8).

Și nici nu e de mirare de ce se feresc ei așa de tare de furcă și fug de dênse, pentru-că nu unul încercându-se a tórcé, se încalcesce în caer neputându-se degrabă desface dintr'ensul, vin ceialaltși asupra lui și, în loc să-l scótă din cursă în care a căđut, încep mai întâiu a-l scărmena din tóte părțile și pe urmă îl mănăncă, și tot așa

Tot unul câte unul

Pân' nu rămâne nici unul.

In fine trebuie să mai amintesc încă și aceea că cuvântul *Greluș* se întrebuințéză în unele părți ca nume de batjocură séu poreclă, care se dá în genere ómenilor mici de statură și cam bolocănoși la cap. 9)

S. Fl. Marian.

8) Din Ilișesci, sat în distr. G.-Hom. de Filaret Doboș.

9) Șeđtóra, fóia poporului român, an. I. Buda-Pesta 1875. p. 78. — Catană, op. cit. p. 35.

lor, fără prin introducerea ommasărilor, fără prin o lucrare mai înțeleaptă a pământului său o creștere mai rentabilă a vitalor.

Congresul a constatat mai departe, că la sporirea producției economice a influențat foarte mult și perfecționarea uneltelor economice precum e plugul de fier, mașina pentru pusul și săpatul oucuruzului, pentru sămânțatul și imblătitul grâului ș. a., cu ajutorul cărora pe cele mai multe locuri plugarii harnici aprupe și-au îndoit producția pământului.

La punctul al doilea congresul a constatat, că transportarea bucatelor pe căile ferate și pe corăbii încă a influențat asupra scăderii prețului bucatelor, deoarece bucatele s'au putut transporta mai ușor și mai cu puțină cheltuială ca până acum.

La punctul al treilea congresul a constatat, că fiind valuta de argint mai scumă decât cea de aur, ea încă a influențat încă și asupra scăderii prețului bucatelor. De aceea mai toate țările cer pentru importul de bucate, vite și alte produse vama în aur, de-o parte pentru că fără care țara voastră prin asta a-și ocroti produsele sale mai întâiu, de altă parte pentru că se nu eșă prea mult aur din țară cu ocaziunea exportului.

Acosta au înțeles-o și Americanii, în carei lovesce mai cu seamă plățirea vămei pentru produsele lor în aur. De aceea s'au pronunțat și ei mai dăunăți într'un mod așa demonstrativ pentru alegerea presidentului Statelor-Unite Mac-Kinley, care a lăsat în programul său și pentru America valuta de aur.

Dintre reprezentanții străini, numai Englezii s'au pronunțat pentru liberul schimb al produselor, adică ca să nu se mai plătescă nici o vamă la import. Dăr propunerea lor nu a aflat sprijinitori între membrii congresului, deoarece este în deosebescunoscut, că nici o națiune de pe pământ nu poate trage deget cu ei în privința bogăției, industriei și a negoțului.

Acestate au fost punctele mai însemnate, asupra cărora a debătut congresul. Dăr anumite povești și reguli economice n'au putut stabili nici el, oi toate constatările și conclusele lui s'au mărgit la unele dorințe problematice. De-ocamdată plugarii noștri vor lucra foarte înțeleptesce, decât și în viitor își vor încorda păterii. tot mai tare, pentru ca să potă produce nu numai tot mai multa bucate, oi ca acestea să fie tot-odată și mai bune și mai frumoșe ca până acum.

I. Georgescu.

MULTE ȘI DE TOATE.

Meseria principelui de Wales.

Toți copiii reginei Victoria a Anglietei au învățat o meserie. Principele de Wales, moștenitorul tronului, și-a ales la timpul său — cismăritul, în care s'a perfecționat așa de mult, încât și azi potă ține prelegeri despre arta de a prepara încălțăminte; de câte-ori camararul său îi dă nouă ghețe, înainte de a le încălța, le supune unei minuțioșe examinări.

Istoria cunosce decă până acum trei cismari celebri; pe Hans Sach, poet-cismar, pe Tolstoi filantrop-cismar, și pe principele de Wales moștenitor de tron-cismar.

Planta veseliei.

În Arabia există o plantă, care face să ridă pe cel care gustă dintr'nsa. Fructul acestei plante este în formă de tecoă, ca fasolea; bobele au mirosul macului și un gust dulce.

Este destul ca cineva să guste puțin din aceste bobes, pulverisate, pentru ca să ridă cu hohote, — să jôce, să cânte, să sară în toate modurile, timp de o oră și mai bine.

După trecerea excitațiunei, pacientul obosit cade într'un somn adânc, care ține câte-va césuri. După ce se deșteptă, persoana care a făcut această experiență nu-și mai aduce aminte de scenele vesele, al căror erou fusese.

Cea mai prețioșă tipografă.

Din totă lumea cea mai prețioșă tipografă este cea din Vatican din Roma. Se dice, că ea ar fi înființată la 1806 și în anul următor deja avu litere pentru 33 de limbi deosebite.

În anul 1811 când Papa Pius al VII-lea deveni prinsonerul lui Napoleon în Fontainebleau, pressa „Propaganda“ se strămută la Paris. Sub Ludovic al XVIII fu din nou adusă tipografia la Roma și astăzi este una din tipografiile cele mai mari și mai prețioșe din lume.

Mare blăstēm.

Renunțat călător engles Specke vestesce într'o descriere a sa, că între Beduinii (un popor din partea de sus a Egiptului) se folosesc un blăstēm, care nu este de tot ușurel.

Când un Beduin este mănios pe altul îl injură cu cuvintele: „Avere-ar sufletul tēu numai atāta linisce, cât are pălăria Francesului pe capul lui!“.

I-a întors împrumutul.

Un măestru lemnar în continuu era molestat de un librar, care-i trimitea într'una cărți acasă să le cetesacă.

Mai târziu librarul împrucesuă pe bietul măestru, care a trebuit să-i plătescă cărțile. Inzadar a protestat măestru, ca să nu-i mai trimită cărți, căci librarul nu voi să țină seamă de toate astea. În urmă măestru veni la idea, să cioplască o grindă mare, pe care o trimise librarului în prăvălie.

— „Ce-i acesta?“ strigă infuriat librarul.

— „Stăpânul a trimis-o“, duse calfa măestruului, „precum și d-ta trimiți stăpânului meu cărțile. Te rogă să privesci bine grinda, precum și dēnsul privesce cărțile“.

Un mod curios de însurătoare.

Pe insulele Philippine se află un neam de ômeni, numiți Negriți. Când unul din aceștia voesce să se însore, se adună toate neamurile, atât ale mirelui, cât și ale miresei, și aceștia aleg doi arbori unul lângă altul.

Mirii se urcă în acești doi arbori, ér părinții lor atāta plăcă crengile arborilor, ne cari se află mirii, până când aceștia își lovesc capetele de-olaltă. Făcēndu-se acesta actul cunūției este gata. Urmēză în fine alte multe ceremonii și jocuri.

Calendarul săptămănei.

IANUAR. are b. d. zile. GERAR.

Calendar table with columns: Dilele, Călend. Iul. v., Călend. Gregor. Rows include Dun, Lun, Mar, Mer, Joi, Vin, Săm.

Tērgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 19 Ianuarie de 6185 capete, la 20 Ian. au intrat 140 capete și au eșit 299 capete rămânēnd la 21 Ian. un număr de 6026 capete.

Se noteză marfa: unгурescă veche grea dela —52 cr. până la —53 cr.

marfă unгурescă tineră grea dela — cr., până la — cr., de mijloc dela —49 cr. până la —50 cr. ușoră dela —46 cr. până la —47 cr.

Bursa de Bucuresci

din 21 Ianuarie n. 1897.

Bursa de Bucuresci table with columns: Valori, D. de b. d. zile, Scad. cup., Cu ban. gata. Includes Rentă română perpetuă 1875, Banca Rom. ult. div. fr. 12.81, etc.

SCOMPTURI:

SCOMPTURI table with columns: Banca naț. a Rom., Avansuri pe efecte, Casa de Depunerii, Londra, Viena, Paris, Petersburg, Berlin, Belgia, Elveția.

Cursul losurilor private

din 21 Ianuarie 1897

Cursul losurilor private table with columns: Basilia, Credit, Clary 40 fl. m. c., Nsvig. pe Dunăre, Innsbruck, Krakau, Laibach, Buda, Palfy, Crucea roșie austr., Rudolf, Salm, Salzburg, St. Genois, Stanislan, Triestine, Waldstein, Banca h. ung.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 22 Ianuarie st. n. 1897.

Prețurile cerealelor din piața Brașov table with columns: Măsura seu greutatea, Calitatea., Valuta austr. fl. cr. Includes 1 H. L., 1 kilă, 100 kil.

Cursul pietei Brașov.

Din 23 Ianuarie 1897.

Cursul pietei Brașov table with columns: Banca Rom. Cump., Argint român. Cump., Napoleon-ori Cump., Galbeni Cump., Vënd., 9.46, 9.43, 9.50, 5.65.

Ruble rusesci Cump. 126.-- Vënd. --, Mărci germane Cump. -- Vënd. --, Lire turoesce Cump. -- Vënd. --, Soris. fonc. Albina 5% 100.70 Vënd. 101.75

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Ianuarie 1897.

Cursul la bursa din Viena table with columns: Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%, Impr. căil. fer. ung. in aur 4 1/2%, etc.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 21 Ianuarie n. 1897.

Bursa de mărfuri din Budapesta table with columns: Săminte, Săminte vechi, Produse div., Sem. de trif., Oile de rap., Slănină, Său, Prune, Licitar, Nucă, Gogoși, Miere, Ceară, Spirt.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

De arēndat

Muntele Sântilii

de arēndat din județul Prahova (România) prietate a Bisericei Sf. Nicolae și că Brașov (Scheiu) prin licitațiunile lor. oferte, care se va ține la proprietară Duminecă în 1897 st. v. la 10 ore ... ca vadiu se vor înnumță, că deputamintă la 10 ore face parte din mitet parochial, cum și deputaComitetul ... Nicolae din ... David Almaresc br. Banffy Dezső președi

Nr. 7325—1896

PUBLICAȚIUNE

Pentru prezentarea fasilunilor de dare după câștig clasa III și IV după interese de capitale, precum și după capitale pasive.

a) Cu privire la darea de câștig clasa III.

Spre scopul de a măsura darea de câștig cl. III pe anul 1897, se fac atente toate acele partide, cari exerciază vr'un negoț sau întreprindere supusă dărei, cu deosebire toți neguțătorii, meseriașii, cari au în serviciul lor ajutoare sau calfe, medici, advocați, ingineri, anteprenori de zidiri și alte afaceri, cari pe perioada anilor 1897, 1898, 1899 n'au fost supuși dărei, se provocă ca să-și ia în primire imediat blanchetele de fasiune, dela oficiul de dare orășenesc, pentru a documenta câștigul. Aceste blanchete provădute cu fasiunea recerută în totă regula pentru darea de câștig clasa III sunt a se preda cel mult până în 20 Ianuarie 1897 st. n. la oficiul de dare orășenesc.

b) Cu privire la darea de câștig clasa IV.

La care sunt supuși a o plăti toate acele partide, cari au un salariu fix, pensie, comunele publice, cari posed rente, bisericile, societățile și amplexii privați, mai departe: dirigenții afacerilor, administratori, contabilii, casieri etc. al căror salariu se ridică peste 40 fl. lunar, se provocă prin acesta să-și ridice blanchetele dela oficiu de dare orășenesc și provădute cu fasiunea recerută în totă regula a-le prezenta oficiului de dare cel mult până la 31 Ianuarie n. 1897.

c) Cu privire la darea după interese de capitale și rente.

Sunt provocate acele partide, cari iau dobândă după capitale, ce le-au împrumutat, a-și lua blanchetele respective pentru fasiunea dărei, fără întârziere, dela oficiu de dare, și după îndrumarea acestuia au să le scrie și cel mult până la 20 Ianuarie să-și le predea oficiului de dare. Asemenea și persoanele, cari au venituri de rente, cum și acei proprietari de mori și piue, cari au dat în arândă mōra, ori piua, sunt îndatorati a inscrie în blanchetele respective arenda ce o primesc.

d) Cu privire la fasiunea capitalului pasive.

Proprietarii de case și de moșie ale căror realități sunt încărcate cu datorii, au a-și lua asemenea respectivele blanchete și, scrise cu datele necesare, a-le prezenta oficiului de dare orășenesc cel mult până în 31 Ianuarie 1897, contra unei adeverințe de primire.

După 31 Ianuarie 1897, până în 15 Februarie 1897, blanchetele de fasiune pentru capitale în sarcina realităților, au a se preda la oficiu de dare orășenesc însoțite c'o petiție prin care se motivază în mod demn de crezut cauza întârzierii cu predarea formularelor de blanchete multe timpului prescrip. Blanchetele cu fațetele de datorii pe imobile, ce și câte-un prezenta după 15 Februarie tr'o Duminec. se vor lua de lo în considerarea casă sau l. grieri, și dând adecă de tors, ov, în 31 dec. 1897.

Na-vă ficiul de dare orășenesc.

Furcută și Si-ori tōrceți, Ori mergeți, Da aici nu rămăi reclame)

Și cu mine nu se sa subscrie, Său: 'n casul pu-

Na-vă grieruși Furcută și fus, Si ori tōrceți, Ori vă duceți!

FARMACIA

cu o daravere de 14,000, într'un oraș mai mare din Transilvania, cu o fabrică de sodă este a se vinde pe lângă condițiuni favorabile. Se pōte preda imediat.

Informațiuni detaliate la Administrațiunea foii nōstre. 2-5.

Mașini de cusut Wertheim cu împunsătură dublă.

Cadou potrivit de Crăciun fabricat german de clasa primă. Pentru casă și meseriași liferez loco Viena în totă monarchia Austro-Ungară.

Mașină de picior braț înalt.	fl. 35.50
Mașină de mână braț înalt.	fl. 31.50
Mașini cu corabante rotunde.	fl. 49.—

Garanție 5 ani. Ori ce mașină, care în durată de 30 zile nu se va dovedi de bună, o primesc înderēt pe spesele mele. Prețul curant și mostre cuse stau la dispozițiã

Casa de export Mașini de cusut **Louis Strauss,** firma protocolată la tribunal comero. Liferantul reuniunii a amplexiilor de stat. **Wiena, IV., Margarethenstrasse „Nr. 12 b/e.“ 1192,2-5.**

Tipografia de Typuri Cauciuc orig. American cum și Stampiglii și sigile comandați direct la fabricant

J. LEWIN Stampiglien- und Typen-Fabrik Wien, Stadt, Adlergasse 14.

Tipografia de Typuri cu utensiliile pentru tipărituri se potrivește și pentru cadourile de anul nou.

m. 80 Typuri fl. 1.20	m. 130 Typuri fl. 2.—
" 100 " " 2.50	" 225 " " 3.—
" 315 " " 3.75	" 890 " " 4.50

Perințe cu vopseli mărimea: 6 x 4—30 cr. 9 1/2 x 5—40 cr. 11 x 7—60 cr. 16 x 8—90 cr. ce nu convine se primesc retur.

Prețurile en gros gratis și franco. Se caută agenți. 1128,7-10

Fabricatele mele

sunt renumite ca bune și ieftine!

Remontoir-nikel fl. 3.50² Remontoir-argint ^{800/1000} fl. 6; Remontoir-anker Spiral-Breanēt 15 petri fl. 10, cu 16 petri sistem Glashutte, 1 chaton fl. 12. Deșteptător (wecker) mers de anker strălucitor prima calitate fl. 1.70. Regulator cu mers de o di fl. 5.75. Regulator cu mers de 10 zile fl. 8.50. Insemnarea prețurilor cu ilustrații despre ciasnornice, lanțuri, regulatori, aurarii și argintării se trimite gratis și franco. Ce nu convine se schimbă sau se dă al înderēt.

Eug. Karecker Uhrenfabri A., 94. Bregenz am Bodensee Garanție de doi ani. 11,12—12.

Cine bea **Kathreiner** Cafeaua de maltă Kneipp

Mă-mi place mai mult!

Toți cari doresc a-și contacta și întări sănătatea și totuși să nu renunțe la obicinuita și plăcuta folosință de cafea. Pentru-că un adaus de cafea Kathreiner delatură efectul dăunos sănătății ce-l produce folosința cafelei de boane. **Toți** aceia, a căror bună dispoziție este jignită prin ceva. Îndeosebi la cei-ce sufer de stomach și nervi s'a dovedit folosința de cafea Kathreiner pură în mii de casuri ca cea mai bună beutură și cea mai ușoară de mistuit. **Toate** femeile și toți băieții, pentru a căror debilă constituție cafeaua Kathreiner este foarte ușor suportabilă, care pură sau și amestecată cu cafea de boane devine o beutură de un gust plăcut și predilect. **Toți** aceia, cari vor să cruțe în gospodărie și totuși să aibă o cafea bună și sănătoasă. Aceasta o poate oferi pentru orișicine, pe placul tuturor singură numai cafeaua lui Kathreiner ca adaus la cafeaua de boane sau pură.

Kathreiner cafeaua de maltă Kneipp

este o adevărată cafea de sănătate și familie, prin care prin un mod de fabricațiune al lui Kathreiner aprobat în toate țările și de cele mai mari autorități, se dă cafelele de boane un gust admirabil. Cafeaua Kathreiner împreună gustul exotic al cafelei de boane cu cunoscutele calități sanitare a cafelei indigene de maltă.

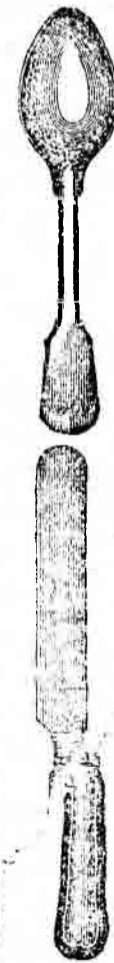
Rugare. Pentru de a nu fi sedus și înșelat să se considere, cetaască cu grije cele imprimare pe pachetul original cu inscripția "Kathreiner". Pachete fără numele Kathreiner nu sunt veritabile.

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lăsat necruțat nici continental european și marea fabrică de argintărie s'a vădit necesitată să dăruiască întregul ei deposit în schimbul unei răsplate mic pentru muncă.

- Eu sunt împoternicit să îndeplinesc acest mandat.
- Eu trimit:** obiecte pentru mica sumă de fl. 6.60 și adică:
- 6 cuțite fine de masă cu lamă veritabilă englesă,
 - 6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată,
 - 6 linguri de argint patent american,
 - 12 lingurițe de argint pentru cafea patent american,
 - 1 lingură de argint pentru supă patent american,
 - 1 lingură de argint pentru lapte patent american,
 - 2 ciocanele de argint pentru spart ouă, patent american,
 - 6 cesoi Victoria englezesci,
 - 2 candelabre de masă,
 - 1 strecurătoare pentru căiș,
 - 1 zaharniță,
 - 44 bucați la un loc fl. 6.60.

Tote cele 44 de obiecte sus amintite au costat mai înainte fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bucatel de fl. 6.60. Argintul pateut american este un metal alb, cu o durată de viață de 25 de ani, desigur că acest inserat nu e șarlatan, mă simt îndatorat să vădă, că acest inserat nu e șarlatan. fe b trimt bani în public, că ori cine, cărui nu-i convine maria nea această favorabilă, de ași procura această garnitură pompoasă, care cu deosebire se potrivește pentru

DIAR de NUNTĂ și CADOURI OCASIONALE.

Depou numai la **A. HIRSCHBERG-S** Haupt-Agentur der vereinigten amerik. Patent Silber-waarenfabriken. WIEN, II., Rembrandtstrasse 19/b.

Se trimite numai cu rambursă postală sau cu trimiterea sumei înainte. Prافل de curățit aceste obiecte 10 cr.

Veritabil numai cu marca: **Estras din scrisorile de recunoștință.** Sunt foarte mulțumit cu trimiterea garniturii, și să-mi mai trimiți încă o garnitură de 44 bucați de argint patent american cu rambursă. Bozovics, comit. Krassó-Szörény 18/7. 1896. Keresztes Sándor, fisolgăbirău. 1159,1-5. Pilis, 24 Aug. 1896. Comit. Pesta. Cu garnitura sunt foarte mulțumit. Vă rog a trimite și cunnaței mele Baronessa Nyári nasc. de Somogyi în Szanto, trei garnituri.

2) Din Balaceana, dict. de Transilvanie. Treche. ic ca. mulț.